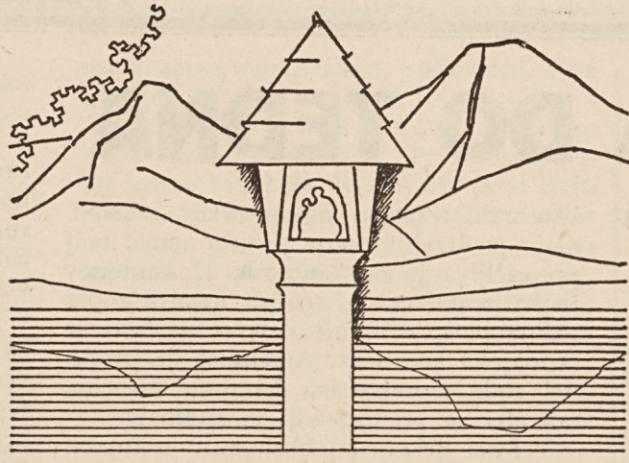

NAS TEDNIK

**KULTURNO
POLITIČNO
GLASILO**

Poštni urad: 9020 Celovec — Verlagspostamt: 9020 Klagenfurt

Izhaja v Celovcu — Erscheinungsort Klagenfurt **P. b. b.**

LETNIK XXII. / ŠTEVILKA 25

CELOVEC, DNE 18. JUNIJA 1970

CENA 2.50 ŠILINGA

Študentski problemi — v novi opremi

Pred nedavnim je izšla 5./6. številka »Problemov«, glasila Koroške dijaške zveze. Prvič v novi, tiskani obliki. Tako je postal dijaški list — doslej je izšlo skupno 9 števil — tudi glede zunanje oblike privlačnejši. Treba je reči, da se uredniki (Roza Besser, Teodor Domej, Filip Warasch, Franc Wedenig) kar se da trudijo, da bi utirali in udrlji pot do reševanja odprtih naših vprašanj, ki niso samo vprašanja izrazito narodnostnih akcentov, marveč tudi problemi, ki zadevajo celotno človekovo osebnost — zgodovinska, študentska, verska problematika.

V uvodni besedi urednikov beremo med drugim:

»Vemo, da je prepričanje mladih večinoma ali povsem drugačno, kot to starejše generacije. Miselnost mladih je produkt drugega časa, drugega okolja. Mladine ne morejo nagovoriti več argumenti starejših v taki meri, kot so nagovorili in še nagovarjajo starejše.

Eno, kar nas gotovo veže s starejšo generacijo, je dolžnost, ki jo imamo vsi pred očmi: ohraniti slovensko narodno skupnost na Koroškem.

Imamo pravico — in mislimo, v pogledu na precej nezadovoljivo stanje v deželi tudi dolžnost, da zapustimo izhojene poti in iščemo nove.

»Študentje so pogosto postavljeni zunaj družbe ali se celo sami postavljajo tja — toda mi iščemo mesto med ljudstvom in želimo stike z delavci, s kmeti, z nastavljenici, s podjetniki, z učitelji, z duhovniki, z umetniki, s politiki, s profesorji in z znanstveniki. S temi se hočemo pogovarjati, od njih smo pripravljene sprejemati tudi nasvete. V tem smislu je treba videti naš list kot odsev vsesplošne komunikacije, najširšega in odkritega občevanja.

Generacijski problem, ki ga uredniki nakazujejo v teh besedah, ni nov problem. Vendar je danes vidnejši kot kdaj poprej. Zdi se nam pa, da ne more biti ovire za plodno sodelovanje, kakor ga želi tako večina študentov kakor pripadnik slovenske narodne skupnosti, ki je že na ta ali oni način vključen v poklicni proces, če je vsem članom občestva skupen cilj: ohraniti individualne narodne bitnosti.

Do posameznih člankov nove številke »Problemov« spriču omejenega prostora in tehtnosti prispevkov ne bomo zavzemali stališča. Omenimo naj le, da je že grafična oblika in tematska porazdelitev spisov posrečena. Uvodoma razpravlja vrsta študentov o izidu občinskih volitev na Koroškem, nakar nas seznanja znani avstrijski zgodovinar Dr. Karl Stullpferer v daljši nemški razpravi »Der Kärntner Grenzkonflikt 1919—1920« z zgodovinsko problematiko predplebiscitne dobe. Pri tem prihaja do podobnih zaključkov kot pri lanskem svojem predavanju v Tinjah, ki je dvignilo v koroški javnosti nemalo prahu.

O problematiki znanstvenega dela med koroškimi Slovenci in o možnostih znanstvenega inštituta se je pogovarjal sodelavec Problemov Karel Smolle s predsednikom NSKS dr. R. Vospornikom, s predsednikom ZSO dr. Fr. Zwitterom ter z enim izmed vidnih znanstvenih delavcev dr. Erikom Prunčem.

O sinodi kot fermentu obnove razpravlja bogoslovec Janko Merkač.

Kritično se bavijo z nekaterimi koroškimi oziroma dunajskimi problemi članki »Ali je ugotavljanje manjšine diskriminacija?«, »Vpliv višje šole na izbiro študijske stroke« ter mesečna glosa »Dunajske smarnice 1968«.

Čeprav se ne strinjamo z vsako ugotov-

Mladi kristjani hočejo pogovor

Tinje 70 — študijsko zborovanje ob »Koroškem letu«

Po témi »Narod in domovina« na zborovanju leta 1969, je delovna skupnost mladih kristjanov na svojem študijskem zborovanju v soboto in nedeljo obravnavala sedanji položaj ob »Koroškem letu 1970«. Brez vsakršnega zgodovinskega in čustvenega resentimenta so mladi kristjani razpravljali o poteh dobrega sožitja narodnih skupin na Koroškem.

Župnik Joachim Rathke je na tem »srečanju nasprotujočih si stališč«, katerega se je udeležilo nad 70 mladih kristjanov, pozdravil glavnega predavatelja dr. Ericha Körnerja, glavnega tajnika Avstrijske Lige za človekove pravice. Tu je treba omeniti, da ni prišlo do temeljitega razgovora, zaradi odsotnosti najvažnejšega partnerja — tako so npr. manjkali povabljeni zastopniki FPÖ. Dr. Körner je opozoril na to, da zanima ljudsko pravo le individuum, ne pa narodne skupine, in ga zato ne morejo zadostno uporabljati. Čisto jezikovno bi bilo tudi bolje, če bi uporabljali namesto pojma manjšina, izraz narodna skupina, kajti večjezične narodne skupine so za deželo obogatitev.

V diskusiji, katero je vodil prof. Karl Quendler, so gospodje dr. Pavel Apounig, deželni poslanec predsednik Josef Guttenbrunner, dr. Erich Körner in prof. dr. Reginald Vospornik podali kratka poročila k vprašanju »izpolnitev državne pogodbe, šolsko vprašanje in ugotavljanje manjšine«; nato se je vnela živahna debata. Diskutanti so si bili v glavnem edini, da državna pogodba še ni zadostno uresničena.

V šolskem vprašanju je bila diskusija bistveno lažja, ker je bil prisoten referent, okrajni šolski inšpektor Rudi Vovk. Diskusija o ugotavljanju manjšine pa je trajala do večera in ni prinesla popolne raz-

Avstrijski državni poglavar potuje

Komaj je prišel avstrijski državni predsednik Franz Jonas iz Belgije, že se je podal na uradni obisk v Bolgarijo; tja je prispel v sredo, 10. junija in je trajal do ponedeljka. Bil je to prvi uradni obisk kakega avstrijskega državnega poglavarja v Bolgariji. V zdravici na svečani večerji, katero je priredil na čast visokemu gostu predsednika parlamenta Georgij Trajkov, je Jonas opozoril na skupne interese malih in srednjih držav, ki tudi doprinašajo svoj delež za ohranitev miru na svetu.

Takoj po obisku v Bolgariji se je avstrijski državni poglavar podal na štiridnevni uradni obisk v sosednjo državo Madžarsko. Tja je prispel v ponedeljek v spremstvu zunanjšega ministra dr. Kirchschlägerja. Avstrijskega predsednika so pričakovali na budimpeštanskem letališču madžarski državni poglavar Losonczy, ministrski predsednik Fock in zunanji minister Peter. Na slovesnem dinéju, katerega je priredil madžarski predsedniški svet, je Jonas de-

vitvijo, ki je podana v bogatem zvezku »Problemov« — saj to tudi ne bi bilo smiselno — moramo vendar ugotoviti, da se trudijo študentje po svoje, da bi prispevali svoj delež pri gradnji koroške slovenske bodočnosti. Prispevki so tehtni, smiselno razporejeni zavzeti. Zato želimo tej žetvi mladih misli pot v širšo koroško, slovensko in avstrijsko javnost. Posrečena se nam zdi

jasnitve, ker je pač manjkal partner, v tem primeru zastopniki FPÖ, kot smo že zgoraj omenili.

V nedeljo so si udeleženci razdelili delo po skupinah. Ena izmed skupin je npr. vzela v pretres program 10. oktobra 1970; predvidene slovesnosti nudijo premalo možnosti, da bi se mogla mladina tudi duhovno poglobiti v problem plebiscita.

Delovna skupnost mladih kristjanov bo predložila deželnemu mladinskemu sosvetu podrobne predloge.

Druga delovna skupina je izdelala predlog za mladinsko božjo službo, kjer naj bi prišlo do izraza zlasti zadržanje kristjana.

Skupina »Cerkev na dvojezičnem ozemlju« je bila mnenja, da Cerkev ne sme niti germanizirati niti slovenizirati, njena naloga je posredovati svoje poslanstvo vsem ljudem. Možnosti mladinskega dela so zlasti v skupnem izobraževanju, pa tudi v skupnem kulturnem udejstvovanju. Najprej se morajo skupno obravnavati naloge, šele potem jezikovne in tehnično-organizatorične zadeve.

Vprašanje božje službe se mora obravnavati in razčistiti na ravni župnije, skupno z vsemi sodelujočimi, sicer bo morebitna kritika skrajnežev zadela zmerom le duhovnika. Župnijski svet je tu lahko v pomoč, škofijska sinoda katoliške Cerkve 1971 pa mora tukaj razjasniti položaj.

Ob zaključku študijskega zborovanja mladih kristjanov je kaplan Georg Lackner na primerih iz sv. pisma »Babilon — jezikovna zmešnjava in binokostni — jezikovni čudež« nakazal pota dobrega sožitja in dejal, da Kristus ni nikoli povpraševal po jeziku in narodni skupnosti, temveč zmerom le po ljudeh, kako bi mogli biti kot kristjani kos svojim nalogam.

»Delovna skupnost mladih kristjanov«

jal, da bi morale iti prav podonavske dežele po poti skupnega sodelovanja v pristnem evropskem duhu, ne glede na njih ideološke razlike. Danes, v četrtek, se bo avstrijski poglavar vrnil na Dunaj.

Strah diplomatov pred terorjem v Braziliji

Po petih dneh v oblasti ugrabiteljev, je nemški veleposlanik von Holleben spet svoboden. Nepoznan avtomobilski voznik je na cesti prepoznal 61-letnega diplomata in ga pripeljal v njegovo rezidenco v Rio de Janeiru. Von Holleben bo zapustil Brazilijo in prevzel veleposlaniško mesto drugje. Po izjavi enega izmed izpuščenih revolucionarjev, bodo nadaljevali z ugrabljanjem tujih diplomatov, da bi na ta način izsilili izpustitev političnih jetnikov v Braziliji. (Glej še poročilo s sliko na drugi strani našega lista.)

zamisli, da objavljajo problemovci tudi prispevke v nemščini, kajti informacija nemško-govorečega sodeželana je ena izmed točk naše narodne učvrstitve. Pogrešamo tokrat literarno-beletristične poskuse. Dediščino zamrlega »Dijaškega glasu« bi morali prevzeti »Problemi« in odpreti na stežaj vrata tudi pesniškimi in pisateljskim posluhom naše mladine!

OBJAVA

Sprejemni izpiti na Državni gimnaziji za Slovence bodo v soboto, dne 11. julija 1970, s pričetkom ob 8. uri. Sprejemni izpit za 1. razred obsega slovenščino, nemščino in računstvo. Izprašuje se snov 4. šolske stopnje. Za vstop v višje razrede je potreben osebni razgovor z ravnateljem šole.

Prijave za sprejemne izpite lahko opravite osebno v šolski pisarni ali pa pismeno na naslov: Državna gimnazija za Slovence, 9020 Klagenfurt, Lerchenfeldstraße 22.

Za izpit je treba predložiti tele dokumente:

1. rojstni list,
2. dokaz avstrijskega državljanstva,
3. spričevalo 4. šolske stopnje ljudske šole.

Popis učenca pošlje vodstvo ljudske šole neposredno na naslov ravnateljstva Državne gimnazije za Slovence.

Ravnateljstvo

Zahodnoevropska unija pozdravlja vzhodno politiko

Sedem zunanjih ministrov Zahodnoevropske unije, je na svoji zadnji ministrski seji pretekli teden, pohvalilo vzhodnoevropsko iniciativo bonnske vlade nasproti Moskvi, Varšavi in Vzhodnem Berlinu kot »važen korak v sedanji fazi popuščanja napetosti«.

Zahodnoevropska unija, h kateri spada šest dežel Evropske gospodarske skupnosti in Velika Britanija, načelno pozdravlja bonnsko vzhodnoevropsko politiko, vendar mora biti ta dobro in temeljito pripravljena.

Na začetku seje je predsednik Unije, zahodnonemški zunanji minister Scheel, izrecno pozdravil svojega francoskega kolega Schumanna, ker je Francija že od februarja letos bojkotirala Zahodnoevropsko unijo, potem ko je prišlo med njo in ostalimi članicami do nasprotij. Še za vladanja francoskega predsednika generala de Gaulle, se Pariz ni več udeleževal sej Zahodnoevropske unije, ker se je bal, da ne bi le-te izrabili za predčasen sprejem Velike Britanije v Evropsko gospodarsko skupnost.

Posvet gradiščanskih Hrvatov in koroških Slovencev v Brucku ob Muri

Dne 14. junija 1970 so se sestali zastopniki Hrvatskega kulturnega društva na Gradiščanskem, zastopniki Narodnega sveta koroških Slovencev in zastopniki Zveze slovenskih organizacij na Koroškem v Brucku ob Muri na skupnem posvetu o vseh perečih vprašanjih obeh narodnostnih skupin. Po temeljitem pretresu trenutnega stanja so dosegli v vseh važnih vprašanjih popolno soglasje in sklenili ustrezne korake za doseg vseh pravic, ki so zajamčene v ustavi in v državnih pogodbah. Hkrati so sklenili bodoče redne medsebojne sestanke.

OD TEDNA DO TEDNA

JUGOSLOVANSKI ZUNANJI MINISTER TEPAVAC O ODNOSIH S KITAJSKO

Jugoslovanski zunanji minister Mirko Tepavac je v razgovoru z urednikom beograjske revije »Mednarodna politika« izjavil, da ni treba pretiravati razlike v pogledih Jugoslavije in Sovjetske zveze. Govoreč o odnosih s Kitajsko, je pripomnil, da je bil storjen prvi korak za vzpostavitev prijateljskih odnosov.

Kako se bodo razvili ti odnosi, ni odvisno od Jugoslavije, saj je bila Jugoslavija vselej za takšno politiko prijateljstva. Kakor poroča »Tanjug«, je ministrski predsednik kitajske vlade Ču En-lai sprejel jugoslovanskega veleposlanika ter se z njim zadržal več časa v prijateljskem razgovoru.

Zboljšali so se tudi odnosi med Jugoslavijo in Albanijo.

JUGOSLOVANSKI OTOK OZEMLJE OZN (Organizacije združenih narodov)

Majhen otok v šibeniškem arhipelagu (otočju) naj bi se v bližnji prihodnosti spremenil v mednarodno ozemlje, ki je že dobilo ime Sedma celina. Šibeniška občina bo dala otok na voljo Združenim narodom kot svoj prispevek proslavi 25. obletnice OZN.

Na otoku bi uredili prvo mednarodno otroško kolonijo. Zamisel so dobili v jugoslovanskem Vukotičevem filmu Sedmi kontinent. OZN bi to svoje prvo ozemlje dodelila vsem svojim članicam, ki bi po finančni zmožnosti zgradile otroška naselja v nacionalnem stilu: šole, gledališča, ateljeje, kinematograf, igrišča in športna igrišča z bazeni pa bi gradili skupaj.

Na Sedmo celino bi prihajali otroci iz vsega sveta ne glede na rasno, versko ali nacionalno pripadnost. Govorili bi vse jezike sveta, pa še esperanto.

ŠVICA NE BO ZAVRNILA TUJCEV

Švicarji so na ljudskem glasovanju zavrnila ustavni amandma, s katerim so predlagali izgon 300.000 tujih delavcev iz Švice. Po končnih rezultatih je proti tujim delavcem glasovalo 557.714, zanje pa 564.588 švicarskih volivcev.

Da bi bil amandma sprejet, bi bila potrebna večina glasov in večina glasov v

kantonih. Zmaga nasprotnikov amandmaja po številu glasov je sicer tesna, bolj prepričljiva je po kantonih, 13 kantonov in štiri polkantonov so bili namreč zoper to, da bi spodili tuje delavce. V Švici je skupaj 25 kantonov. Amandma je propadel tudi v največjem kantonu Zürichu, odkoder so predlagatelji amandmaja.

V Švici dela sedaj blizu milijon tujcev, polovica od teh so Italijani. Jugoslovani so v Švici 25.000. Predlagatelji amandmaja so trdili, da vlada ne obvlada več politike zaposlovanja, ker je bilo na 5,5 milijona Švicarjev zaposlenih milijon tujcev in je le-teh v nekaterih panogah med zaposlenimi 40 do 60 odstotkov. (Glej še članek »Mi in sezonci« v št. 24. »Našega tednika«).

DE GAULLE NA OBISKU PRI FRANCU

Španske republikance je razočaral obisk generala de Gaulle pri generalu Francu; saj so prepričani, da bodo ta obisk pristaši generala Franca izkoristili politično. General de Gaulle, ki mu je danes 70 let, je lani prebil poletne počitnice na Irskem.

Po Španiji potuje v spremstvu svoje žene.

BO NEMCIJA PRIZNALA MEJO NA ODRI IN NISI?

V Bonnu so bila prejšnji teden pogajanja med Poljsko in Zahodno Nemčijo za

rešitev vprašanj, ki ovirajo zблиžanje. Predvsem gre za priznanje meje na Odri in Nisi. Poljsko delegacijo je vodil namestnik zunanjega ministra Wieniewicz. Poljaki so izrecno izrazili željo, da bi z nemške strani vodil pogajanja državni tajnik Duckwitz, v katerega imajo zaupanje. Zahodnonemška vlada je tej želji ustregla.

Kancler Brandt bi bil pripravljen priznati nemško-poljsko mejo na Odri in Nisi, vendar mora računati z razpoloženjem parlamenta (Bundestaga), ki je pod vtisom agitacije CDU (krščanske demokracije) in Bavarske krščanske socialne unije (CSU), ti odločno nasprotujejo priznanju meje na Odri in Nisi. Kancler Brandt mora tudi upoštevati, da je v njegovi stranki tudi mnogo izseljencev iz predelov, ki so jih zasedli Poljaki. Krščansko-demokratska unija — ta vključuje tudi protestante — trdi, da bi priznanje meje na Odri in Nisi pomenilo zanikati Nemcem pravico do samoodločbe.

Ob svojem prihodu v Bonn je Winiewicz dejal, da je bil poučen o številnih demonstracijah, ki jih organizirajo nasprotniki sporazuma s Poljsko in priznanje nove meje, toda ti ljudje pozabljajo, da 6 milijonov poljskih državljanov, ki so bili pobiti za časa nemške zasedbe, ne more demonstrirati in nositi zastav po ulicah.

NOVE OMEJITVE ZA GVERILCE V LIBANONU

Po dvakratnem napadu izraelskih sil na libanonsko obmejno področje — to je bil odgovor na dvojni zahrbtni napad palestinskih gverilcev na izraelske obmejne va-

To je argentinski predsednik Juan Carlos Onganía, ki ga je vojaška junta odstavila, potem ko se je upiral predlogu po ponovni vpeljavitvi reprezentativne demokracije.

si in na šolske otroke v avtobusu — je libanonska vlada objavila v vseh libanonskih časopisih, da prepoveduje vlada palestinskim beguncem izstreljevanje raketnih izstrelkov na izraelsko ozemlje, postavljanje min v bližini izraelske meje, kakor tudi nošenje orožja izven vežbalnih taborišč.

Poleg tega je libanonska vlada sklenila sama nadzorovati dejavnost palestinskih beguncev. Prej je to nadzorstvo bila pristojnost poveljstva palestinskih vojnih organizacij.

NEUVRŠČENI SE PONOVO ZBRAJAJO

Na zasedanju v New Delhiju, ki so se ga udeležili predstavniki 16 držav in mu je predsedoval vodja indijske delegacije T. N. Kaul, so sklenili, da bo tretja konferenca neuvrščenih držav in predsednikov vlad v Lusaki v začetku septembra in sicer tik pred jubilejnim zasedanjem Organizacije združenih narodov. Povabljeni bodo predstavniki 74 držav. Načela, ki določajo politične smernice neuvrščenih držav, so bila postavljena na beograjski konferenci in dopolnjena v Kairu. Pripravljalni sestanek za novo konferenco je bil v Dar Es Salamu. V New Delhiju ni prodril predlog, da bi v Lusako povabili tudi Sihanukovo vlado, ki vodi boj proti generalu Lonu Nolu v Kambožji, češ da ni položaj v Kambožji še popolnoma jasen.

Dva meseca po tragični zaključeni ugrabitvi grofa von Spretija v Gvatemali (tega so ugrabili 31. marca in pet dni nato usmrtili, ker gvatemalska vlada ni pristala na revolucionarne predloge revolucionarjev — ti so zahtevali 17 milijonov šilingov in izpustitev 25 političnih jetnikov.), so brazilski gverilci v Rio de Janeiru ugrabili zahodnonemškega veleposlanika von Hollebena. Pogoj za veleposlanikovo izpustitev je bil: svoboda za 40 političnih jetnikov, ki jih je brazilska vlada prepeljala v Alžirijo. Na sliki veleposlanik Ehrenfried von Holleben in njegova žena Isa.

TEDENSKO OGLEDALO — KOMENTAR — REPORTAŽA — TEDENSKO OGLEDALO — KOMENTAR — REPORTAŽA — KOMENTAR — TEDENSKO OGLEDALO

ČUDNI ZAVEZNIKI

Centralni tajnik Socialistične stranke Avstrije in novi prosvetni minister Gratz je prejšnji četrtek pri dunajskem zasedanju svoje stranke ostro napadel vodjo Judovskega dokumentacijskega centra na Dunaju, Simona Wiesenthala. Govoril je o svojevrstni aliansi med Ljudsko stranko, Münchensko nacistično »Deutsche National- und Soldatenzeitung« in Judovskim dokumentacijskim centrom. Špionažni odbor državnega zbora da je odkril protizakonito delovanje privatne vohunske organizacije. Demokratični krogi se morajo potemtakem po Gratzovem mnenju vprašati, če Avstrija sploh še potrebuje Wiesenthalovo organizacijo.

Strah za glasove

Ni še dolgo, ko so vodilni funkcionarji socialistov najostreje napadali Simona Wiesenthala, ker da njegovo delovanje nasprotuje demokratičnemu ustroju pravne države Avstrije. Poleg raznih funkcionarjev, ki so pribežali v SPÖ od nekdanje NSDAP in v novi politični domovini kmalu splezali po strankarski lestvici, se je odlikoval v tem boju »za pravico« sedanji pravosodni minister Christian Broda. Ta hajka proti Wiesenthalu je izzvala jedleke opazke v inozemstvu, zlasti v deželah, ki so same trpele najokrutnejše zaradi kljukastega križa.

Toda vse kritične opazke v demokratičnih in svobodoljubnih krogih inozemstva (nekateri funkcionarji so jih zavrnil, češ kaj briga one, kako urejuje Avstrija svojo demokracijo in rešuje preteklost)

in tuzemstva so se potopile v važnih strankarskih interesih. V Avstriji je bilo okoli 660.000 registriranih nacistov. Ogromen del rjavih kameradov in pegejev voli danes socialiste, zopet drugi so se priključili Ljudski stranki oziroma skrajno desničarskim in nemškónacionalnim svobodnjakom. Obe veliki stranki se borita za nadvlado v državi; in tu je popolnoma v strankarskem interesu, če se nočeta zameriti volivcem z nacistično preteklostjo, ki je pri velikem delu postala samo na videz preteklost.

Sedanja manjšinska vlada pa trepeta prav tako za svoj obstoj. Petorica zastopnikov FPÖ bi ji utegnili biti zaželeni opora, neke vrste parlamentarna koalicija. Seveda, pa po najnovejši Withalmovi izjavi v Bregenzu kaže, da se porajajo na političnem obzorju možnosti za bodočo koalicijo med ÖVP in FPÖ; iz zgolj parlamentarne bi se lahko izcimila vladna, če bi prišel ugoden čas.

Zaradi trenutnega neugodnega strankarskega sestava v državnem zboru je dobila nemškónacionalna FPÖ političen pomen, ki bi ji po številčnem zastopstvu nikakor ne smel pripadati. Iz tega vidika je »upravičeno« snubljenje za glasove teh ljudi; zgolj iz hlastanja po oblasti in po naklonjenosti bivših nacistov je razumljiva taka »širokogrudna« politika pozabljanja, odpušcanja, generalne amnestije, politika, ki naj bi bila pravična za vse Avstrijce, ne glede na njihovo preteklost ter politično in drugo pripadnost (kaka bo kaj politika do nas Slovencev?)

Možje v vladi

Na dunajskem zborovanju socialistov je javno zagovarjal Wiesenthala edini Josef Hindels, sam borec proti nacizmu in fašizmu. To mu je prineslo razen odobravanja tudi bridke opazke.

Vse tri avstrijske stranke, ki so zastopane v parlamentu, mrgolijo od bivših nacistov. Že kmalu po vojni je dal ustanoviti takratni notranji minister Oskar Helmer (socialist) stranko, ki naj bi sprejela bivše Hitlerjeve somišljenike in ljudi, ki se ne bi strinjali s politiko ÖVP, pa tudi socialistov ne bi volili. Tako je nastal VdU, poznejši WdU, iz katere se je porodila FPÖ. V BSA (zveza socialističnih akademikov) je vsaj ena tretjina članov bivših nacistov. Na Koroškem imamo nekaj vzglednih in zgovornih primerov, kako iz nacista lahko postane s strankarsko knjižico »dober« socialist in demokrat (velja tudi za Ljudsko stranko).

Prvi bivši nacist, ki je postal minister v drugi republiki, je bil nekdanji ÖVP-jevski finančni minister Reinhard Kamitz. Nekdanji obrambni in kmetijski minister ter sedanji generalni tajnik ÖVP, Karl Schleizer, je bil gojenec nacistične šole Napola v Langenmarku. Gojenec Napole v Traiskirchenu pa je bil bivši pripadnik SA, notranji minister Otto Rösch, ki je imel kot član NSDAP številko 8 595 796. Po vojski je stal Rösch pred sodiščem zaradi tajnega neonacističnega delovanja, a so ga oprostili (po višjem namigu?) zaradi »pomanjkanja dokazov« (njegov sodnijski akt je medtem izginil).

Zadeva Öllinger je splošno znana. Znano pa je tudi, da je bivši SS-ovec Hans Öllinger prignat s seboj na Dunaj kot tajnika nekega Gerharda Pleschiutchniga iz

Velikovca, ki je stal leta 1960 kot 22-letni mladenič pred sodiščem zaradi neonacističnega udeleževanja. Pleschiutchnig je bil koroški predsednik »Zveze domovini zveste mladine« (BHJ), ki so jo prepovedale oblasti zaradi neonacizma. Toda tudi Öllingerjev naslednik, Štajerec Oskar Weihs, je prišel na ministrski stolček iz nacistične preteklosti. Oba zastopnika Kreisega, Alfred Schachner-Blazizick in bivši notranji minister Hans Czettel imata za seboj izkušnje v nacističnih vrstah, Schachner kot nacistični sodnik (Gaurichter), Czettel kot partijski učenec in voditelj HJ.

Ni najbolj prijetno, brskati po preteklosti drugih ljudi. Treba je pozabiti, odpuštili. Ni pa mogoče pozabiti grozot, ki so jih napravili nacistični zločinci v svoji nacionalistični in rasistični pobesnelosti! Simonu Wiesenthalu očitavajo protizakonito delovanje. Če ne bi bilo Wiesenthala, bi živeli Adolf Eichmann, Stangl in drugi krvniki še vselej v svobodi. Simon Wiesenthal je s svojim delovanjem stalno opozarjal svet na zločince, ki imajo na vesti milijone ljudi, pa še uživajo svobodo in ves ugled v raznih državah, tudi v tako imenovanih naprednih. Zato se nam zdi čudno, če se napadom proti Wiesenthalu iz nacističnih, rasističnih in nekaterih komunističnih krogov pridružijo še napadi iz socialističnih vrst, ko pa so ravno socialisti iskali prej v vsakem političnem nasprotniku z mikroskopi tudi zadnjo dlako nedemokratične preteklosti.

Časi se spreminjajo, a ugledu Avstrije kljub temu ne bo v prid, če sedijo na vodilnih in važnih mestih ljudje, ki so se bojevali in delovali nekoč proti obstoju države, za nacistično tiranijo.

Jože Wakounig

Mnenje bravcev

DRAGI VJAČESLAV MIHAJLOVIČ!

Pozvonilo je glasno, daleč so čuli zvonček, mežnar je moral kar krepko vleči za vrv, in takrat se je razglasilo celemu narodu slovenskemu na Koroškem: Zgodilo se je že drugič. Prižvižgalo je neko kladivo ce dol nad nas Zaplankonce. Kot smo zvedeli čez nekaj časa (potem ko smo natančneje proučili udarce in njih posledice). Kladivo je moralo prižvižgati nad nas Zaplankonce iz neke druge, še bolj zaplankane Zaplankonije.

Pa smo si mislili. Od kod neki, kje so časi še bolj zaostali, kot pri nas v koroški Zaplankoniji, kje neki se kuhajo še bolj prazne in mogočno doneče fraze, kje neki prodajajo ljudje izmlačeno prazno slamo kot prvovrstno seno. Ubogi ljudje, smo si mislili in jih pomilovali, ki morajo uživati tako duhovno hrano, da se začnejo kozlati tako prazno.

Pa smo se obrnili na Tebe, dragi Vjačeslav Mihajlovič. Prvotno si se pisal Skrijabin, pozneje pa si prevzel ime Molotov, po koroško zaplankonsko Kladivo. Mislili smo si, Ti boš že vedel, za kraj gre, saj Ti si bil in si še slaven človek, čeprav so Tebe tudi blatili.

Saj, dragi prijatelj moj, saj veš za marsikatera ozadja tistega javnega in političnega življenja. Tvoja država, ki si jo zastopal dolga leta kot zunanji minister, se je bila proti imperializmu drugih dežel, čeprav ali morda, ker je sama imperialistična. Glej, isto se godi pri nas. Pobijamo fraze s frazami. Enako kot je napravil Krjavelj s svojo kobilo.

Kajne, Vjačeslav Mihajlovič, tudi Tebe so strmoglavili, še prej pa Tvojega slavnega voditelja delavskih množic, Josifa Visarijonoviča. Maliki so padli, in še padajo, samo da se morejo vsteti na njihova mesta novi. Eden gre, drugi pride. Kot v naravi, dež pada, da more zopet pasti. O kompleksih niti ne bi govorila, ker pač veš, da najbolj kriči tisti, ki ga najbolj boli ali ki se najbolj boji. Saj veš, kateri pes laja najglasneje.

Pa še nekaj, preden me zagrabi pozabljivost. Kaj pa se je godilo takrat pri Vas v Vašem delavskem rajju, ko ste uvedli menda neko novo, menda socialistično moralo, ali kako se je že imenovala. Ne bodi hud, če Te vprašam o neki tako zelo kočljivi zadevščini, a zdi se mi potrebno. Ali ni šlo vse križem kražem, dokler ni Vaše nezmotljivo vodstvo reklo: »Naj bo konec tej zmešnjavi, temu prepletu in vpletanju.« Saj poznaš tisto znano prisposodbo o kozarčku vode. Če si žejen, pa ga popiješ. Tu se mi pa zdi čudno, zakaj vi Rusi niste pili rajši vodke, ko ste bili žejni. Pa kaj boš kvasal in frazaril, reciva kar na kratko, ker sta morala, pa je šla morala.

In še in še, to gre tako naprej v enem in istem trju, kar mi ne ugaja, ne more biti res, ker ne sme biti res, kdor je drugega mnenja, je sovražnik napredka, ta je reakcionar, ki ve, da je reakcionar, pa se moče poboljšati, kajti reakcionar se nikoli ne poboljša, čeprav ve, da bi bilo potrebno, a njegova reakcionarna miselnost ne dopusti, da bi se v reakcionarnih možganih začelo kaj naprednega, ker je reakcionar vselej nasprotnik napredka, ker je reakcionaren (matematično popolnoma jasen račun). Pa saj poznaš sveto pismo, in tisto priliko o grehu zoper boljše spoznanje.

Brali smo, in spoznali, da marsičesa še nismo vedeli. Pa za zlodeja zlodejevega, prmojduš, pri zadnjih straneh (ali mogoče pri sprednjih, je odvisno od tega, od kod začneš uživati ta novi nauk), bilo je mokrko. Dokler ni tisti mežnar še enkrat potegnul za štrik, in zvonček je zazvonil čisto vigredno nežno, glas je bil kot glas dveh zaljubljenecv sredi venčanega majnika: »Prej so pravili, da prinaša štokrlja otroke, a nas je res prinesla Drava, Bim, bim...«

Preklemano, prekvato, kršanduš, to je pa zanimivo. Drava, oh Drava, mislili smo, da tečeš nepretrgoma naprej, mislili smo, da ne greš nikoli nazaj. Mogoče je pa to le mogoče, da so Te zavrli v napredku novi jezovi.

Oprosti, Vjačeslav Mihajlovič, da sem šel malo stran, ne na stran, kajti, ko sem bral ta najnovejši izliv, se mi je začelo gnusiti še tega človeškega koraka.

„Folklorni festival 1970“ v Celovcu

»Folklorni festival«, ki bo zaključil »Teden srečanja«, ki ga organizirata mesto Celovec in celovski studio avstrijskega radia, bo tudi letos družil v Celovcu sloveče plesne in pevске skupine iz Koroške ter sosednjih dežel Jugoslavije in Italije.

V tem okviru sta predvideni dve veliki prireditvi v Domu glasbe: v petek, 19. junija zvečer, ob 20. uri bodo poslušalce povedli pod geslom »Ljudska pesem v Sloveniji, Furlaniji-Juljski krajini in Koroški« znani vokalni ansambli v bistvo ljudske pesmi treh pokrajin. Vsaka bo zastopana z enim zborom in eno manjšo pevsko skupino: Slovenija bo poslala univerzitetni zbor »Tone Tomšič«, ki je našim ljudem že dobro znan po svojih koncertih v Celovcu pa tudi po zmagah na pevskih tekmovanjih v Spittalu ob Dravi — in pa mednarodno znani »Ljubljanski oktet«. Iz pokrajine Furlanije-Juljske krajine bomo slišali moški zbor »Ernes Grion« in njegov sekstet.

Koroško bosta na tej prireditvi zastopala »Madrigalchor Klagenfurt« in »Herzogquintette«. Ta večer bo gotovo nudil prijateljem ljudskih pesmi in zborovskega petja velik užitek in posebno doživetje.

Pravi »Folklorni festival«, v katerem bo

KOTMARA VES

(Dan staršev v Kotmari vesi)

Minulo nedeljo je tukajšnja občina priredila častitljivo slovesnost starim ljudem, 70-letnikom in še starejšim. Res lepo je in prav, da se spomni občina starih in zgaranih ljudi, ter njim na čast priredi majhno družabno slavje.

Sodelovali pa so tudi šolarji vseh štirih razredov tukajšnje ljudske šole.

Tukajšnji župan Stefan Mandl je pozdravil vse povabljene stare goste v kratkem govoru in tudi vse ostale, saj je bila Pichlarjeva dvorana čisto polna. Nato so nastopili posamezni razredi pod vodstvom svojih učiteljev.

Na sporedu so bile pesmi, recitacije in tudi šolska godbena skupina je prinesla svoj delež lepo in ubrano.

V začudenje vseh starih povabljenih gostov pa je bilo, da niso slišali niti ene slovenske pesmi ali besede, čeravno je bilo polovica teh starih gostov, ki rajši govorijo slovensko kot nemško. Vprašanje je samo: Kaj nameravajo ti naši učitelji?

Saj je vendar nekaj naših otrok, ki so prijavljeni k slovenskemu pouku.

Še v vsakem razredu je nekaj otrok in učitelj jih uči v slovenskem jeziku.

Tudi na tej proslavi bi se spodobilo, da bi šolarji razveselili naše stare s kako pesmico v naši stari, domači besedi.

Mislím, da ne bi občina, ne šola nič izgubila na ugledu, ako bi ravno na taki prireditvi prišla do veljave tudi slovenska beseda in domača pesem.

ZELEZNA KAPLA — LEPENA

(† Stari Bajdlnov oče)

V soboto, dne 13. junija 1970, je bil v Železni Kapli veličasten pogreb: k zadnjemu počitku smo položili rajnega, skoraj 94 let starega Bajdlnovega očeta, Mihaela Ošino.

Rajni je bil rojen leta 1876 na Bajdlnovem posestvu, visoko v sončni Lepeni. Svojo mladost je veselo preživljal na domu, dokler ni bil poklican k vojakom. Služil je cesarju sedem let. Gospodarstvo je vodil 33 let. Bil je tudi 22 let občinski odbornik. Bil je lovec, godec in dober sosed. Pred petimi leti je praznoval celo diamantno poroko.

V soboto se je zbrala velika množica lju-

Naj bo za danes konec. Prepričan sem, da mi boš odgovoril, kajti Ti res ne boš dopustil, da bi ječal jaz pod pritiskom napačnega prepričanja. Veš, pri branju in prebavanju tega užitka sem postal sam tak mav mav mav-ist (ali se morda reče maoist, ne vem, ker sem preveč zaplankan).

Pozdravljen, in pozdravi mi vse moje prijatelje, Malenkova, Šepilova, Zukova, stisni zame eno solzico ob grobu Josifovem, pa ne zameri, če sem bil tako predrzen, da sem Ti pisal. Pozdravi mi še vse druge, ki jih nisem imenoval.

Pa preden končam, dragi Vjačeslav Mihajlovič. Nekaj važnega. Pred 15 leti si podpisal avstrijsko državno pogodbo. Celo

ples središče dogajanja, pa bo v soboto, 20. junija, zvečer, ob 19.30, pravtako v Domu glasbe. Prvi del tega večera bosta izpolnili dve skupini, in sicer: »Gruppo folkloristico di Resia« (Folklorna skupina iz Režije, kar bo še prav posebno privlačno za koroške Slovence, saj prihaja ta skupina iz Režije in bo prikazala originalne in iz prave ljudske tradicije izvirajoče plesse); druga skupina »Edelweiß« iz Celovca bo zaplesala domače koroške ljudske plesse. Ta koroška folklorna skupina šteje med najboljše evropske plesne ansamble. Za sproščenje sporeda bodo poskrbeli manjši pevsko-glasbeni ansambli prejšnjega večera in znani slovenski narodno-zabavni ansambel »Veseli planšarji«.

Drugi del festivalnega večera bo izpolnila plesna skupina »Lado« iz Zagreba, ki spada med najboljše folklorne skupine na svetu. Ta folklorni ansambel šteje 50 poklicnih plesalk in plesalcev. Ta seveda ne bo prikazal ljudskih plesov v navadni obliki, temveč umetniške koreografije iz vseh predelov Jugoslavije.

Vstopnice za obe omenjeni prireditvi so na voljo v turističnem uradu Obersteiner v Celovcu, Dr. Arthur, Lemisch-Platz 2, od 15. junija dalje.

di, ob 10. uri pri farni cerkvi. G. prelat Zechner je opravil molitve, pevci so zapeli, godba je zaigrala in nato smo šli v procesiji k Marijini cerkvi, kjer je bila pogrebna maša. Po maši je kaplan David še izpolnil rajnemu zadnjo željo in spregovoril nekaj besed v slovo. Nato smo ga pokopali ob grobu njegove žene Amalije in vnuka Johheja. — »Polje, kdo bo tebe ljubil«, je bila zadnja pesem moškega zbora za slovo. In vsi smo občutili: dober kmet, dober sosed in dober kristjan se je poslovil.

Rajni naj počiva v božjem miru, Bajdlnovim pa izrekamo naše sožalje!

BRDO PRI ŠMOHORJU

(Slovo od župnika Jakoba Moschitza)

Pred štirimi leti je obhajal č. g. župnik in škofijski duhovni svetnik Jakob Moschitz, v krogu svojih vernikov, sorodnikov in prijateljev svoj zlati jubilej duhovništva. Že več let je bolehal in od leta v leto so njegove moči bolj pešale. Letos, 26. maja, je obhajal svoj 80. rojstni dan in to naj bi bil zadnji.

Veliki duhovnik Kristus, ga je v ponedeljek, 8. junija, odpoklical v večno domovino in ga rešil vsega zemeljskega trpljenja.

Lani se je še veselil lepo popravljene cerkve. Sedaj ga je sprejela, kjer je dva dni ležal sredi cvetja in rož na mrtvaškem odru in so farani prihajali, da se v molitvi poslovijo od dobrega župnika.

V sredo popoldne se je zbralo mnogo vernikov iz brške župnije in sosednjih župnij, k sveti maši-zadušnici in pogrebnim obredom pokojnika.

Slovesno sveto mašo je daroval mil. g. prelat Aleš Zechner ob asistenci gg. Janeza Zittererja in Rudolfa Safrana. V svojem nagovoru je g. prelat nakazal življenjsko pot rajnega župnika in se v obeh deželnih jezikih zahvalil za njegovo zvesto delovanje za duše in božje kraljestvo. V letu 1916 posvečen v duhovnika, je v svoji domači fari v Blačah imel svojo prvo daritev in bil potem poslan v Prevalje, kjer je goreče deloval štiri leta. Druga postojanka je bila Dobrla ves, kjer je tedanjí prošt Matija Randl, potreboval v razsežni fari pomočnika. Celihi pet let je vzorno deloval v Dobrli vesi. Ko je bila leta 1925 župnija št. Jurij na Zilji razpisana, je zamjo zaprosil in postal tam župnik. V tej lepi župniji

nas Slovencev nisi pozabil. Ali, kaj pa je. Večina točk še ni izpolnjenih. Gimnazijo sicer že imamo (veš, Ti si kriv, da se tam poučuje zastarela morala, če bi namreč gimnazije ne bilo, bi se na njej ne mogla poučevati zastarela morala). Ždaj bomo dobili menda celo lastno gimnazijsko bajto.

Pa odgovori! Srečno!

Tvoj KP

P. S.: Pismo Vjačeslavu Mihajloviču Molotovu smo hoteli prvotno poslati v Moskvo. Ko pa ne vemo, kje Vjačeslav Mihajlovič stanuje, smo objavili pismo v »Našem tedniku«, ker vemo, da ga berejo redno v Moskvi.

Naše prireditve

RADISE

Slovensko prosvetno društvo Radiše vabi na

PEVSKI KONCERT,

ki bo v nedeljo, 21. junija, po maši, ob 10. uri, v dvorani pri cerkvi.

Nastopila bosta 30-članski mešani zbor Društva upokojencev iz Ljubljane in 20-članski moški zbor upokojencev iz Kranja, ki bosta posamič in skupaj izvajala slovenske narodne in umetne pesmi.

Prijatelje petja od blizu in daleč prisrčno vabi

odbor

BRNCA

Slovenska prosvetna zveza vabi na

PEVSKI KONCERT

v soboto, 20. junija, ob 20. uri v Kulturnem domu na Brnci, v nedeljo, 21. junija, ob 14.30 pri Rutarju v Žitari vesi. Nastopil bo 50-članski pevski zbor Glasbene matice iz Ljubljane pod vodstvom Pavla Mihelčiča, sodelovala pa bosta tudi znani prvaki ljubljanske Opere Ladko Korošec ter harmonikarski orkester iz Šent Vida nad Ljubljano.

Gostovanje obeta res lep kulturno-umetniški užitek, zato so vsi ljubitelji slovenske pesmi in glasbe prisrčno vabljeni!

Odbor

PLIBERK

Slovensko prosvetno društvo »Edinost« v Pliberku vabi na poletno kulturno zabavno prireditev, ki bo v nedeljo, dne 28. junija 1970, ob 20. uri v dvorani gostilne Schwarzl v Pliberku. Gostuje Kulturno društvo iz Prevalj z igro:

»VESELI VEČER NA VASI«

in s tamburaškim zborom.

Prireditev obeta prijeten in zanimiv večer, poln umetniškega užitka in plemenitega razvedrila.

Vabljeni vsi od blizu in daleč. Privedite s seboj tudi Vaše sorodnike, prijatelje in znance!

Odbor

ŠT. JAKOB — REKA

Graški študentje vabijo na

KONCERT

slovenskih narodnih in umetnih pesmi, ki bo v soboto, dne 27. junija 1970, ob 20.30 uri pri Antoniču na Reki.

Vstopnina 10.— šilingov

Vsi ljubitelji domače pesmi prisrčno vabljeni!

GLOBASNICA

FARNA MLADINA DOBRLA VES

vabi na igro

LEPA VIDA

ki jo priredi v nedeljo, 21. junija 1970, ob 19.30 uri (pol osmih) zvečer pri Šoštariju v Globasnici.

Prisrčno vabljeni!

je vestno župnikoval skozi dolgih 26 let. Leta 1951 pa je prišel za župnika na Brdo pri Šmohorju, kjer je izčrpal svoje zadnje moči za večjo božjo čast in rešenje njemu poverjenih duš.

Ob odprtem grobu se je v imenu dekanije duhovščine zahvalil rajnemu župniku g. duhovni svetnik in dekan Janez Walcher. Župan Hans Andrä se je poslovil v imenu brške občine, g. šolski ravnatelj Rudolf Zimmermann v imenu šole, kjer je pokojni do leta 1963 učil in vzgajal mladino. Domači dušni pastir je izrekel zahvalo vsem sobratom in pogrebcom. Ob koncu so se cerkveni pevci v ganljivi pesmi poslovili od farnega duhovnega očeta.

Vse svoje duhovniško življenje je bil g. župnik skromen in ponižen, vedno nasmejan in dobre volje. Posebno ljubezen je imel do svoje materinske besede in vsega tega, kar je podedoval od svojih vernih in zavednih staršev. Veliko je molil in v mo-

(Nadaljevanje na 5. strani)

Kako hitro se staramo?

Vsi ljudje se ne starajo enako hitro. V tem sestavku navajamo nekaj vzrokov hitrega staranja.

Kdor ima močno zvišan krvni pritisk, je lahko na pogled za 20 let starejši kot ljudje iste starosti z normalnim tlakom. Človek, čigar stari starši z očetove in materine strani so dosegli 80 let, bo verjetno preživel svoje starostne vrstnike za štiri leta. In kdor živi na deželi, lahko pričakuje, da bo živel pet let dlje kakor meščan.

Zakaj se starajo nekateri ljudje hitreje kot drugi? Po načelih znanosti ima vsak človek tri različne starosti: koledarsko starost, biološko starost, ki ustreza stanju telesa, ter psihološko starost, ki je taka, kakor se človek počuti.

Novejša dognanja dokazujejo, da lahko človek tudi v visoki starosti obdrži vso svojo življenjsko silo. Obrabo telesa, ki so jo prej pripisovali »zobu časa«, je treba v resnici pripisati raznim boleznim. Tako je poopnjenje žil veljalo za normalen starostni pojav. Danes so znanstveniki prepričani, da je skleroza bolezen, ki nastane zaradi pomanjkljivega ravnotežja v telesu.

Pomembno vlogo pri staranju igra prevelik napor. Nune npr. redkeje obole za srčnimi boleznimi, rakom, žleznimi in črevesnimi motnjami kot druge ženske. Njihova delovna sposobnost traja daleč čez 65. leto in dosežejo povprečno visoko starost.

Nič manj pomembni niso vplivi okolja. Pod močnim soncem npr. postane koža suha, raskava, ohlapna in gubasta. Pri istem človeku lahko zdravnik ugotovi očitno »starostno razliko« med kožo, ki je izpostavljena svetlobi, in koži, ki je pokrita z obleko.

Tudi podnebne okoliščine lahko vplivajo na staranje. Statistika v ZDA je npr. pokazala, da žive prebivalci Južne Karoline, ki ima vroče in vlažno podnebje, povprečno le 66,4 leta, medtem pa dosežejo prebivalci Nebraske povprečno 71,9 leta.

Pešanje sluha je do določene meje starostni pojav, toda v bolni se to zlo še poslabša. Tudi pri sluhu so zunanje okoliščine važne. Ameriški raziskovalci so ugotovili pri nekem sudanskem plemenu, da so 70-letni starci slišali prav tako dobro, kot sedemnajstletniki; prepričani so, da zato, ker žive v izredno tihem in mirnem okolju, kjer ni nobenega za sluh škodljivega ropota.

Avstrijska revija o jugoslovanskih (slovenskih) turistih

Aprilska številka avstrijske revije »Fremdenverkehrsnachrichten aus der Steiermark« poroča, da je priredil avstrijski generalni konzul v Ljubljani, dr. Heinrich Riesenfeld, tiskovno konferenco, na kateri so obravnavali zanimiva vprašanja iz tujkega prometa med Avstrijo in Jugoslavijo. Tako so npr. slovenski časnikarji spraševali, zakaj zapirajo v Avstriji trgovine že opoldne in zvečer že ob 18. uri, zakaj odpelje avtobus proge Gradec-Maribor iz Gradca že ob 18. uri, namesto da bi počakal do 21. ure.

Avstrija dela v Jugoslaviji precejšnjo turistično in trgovinsko propagando. Tako prinašajo npr. slovenski dnevnik oglase graških in celovških podjetij, zlasti trgovin (medtem ko je opaziti v avstrijskih listih za zdaj še samo kak redek oglas za plese v ljubljanskem hotelu »Slon« in podobno). Lani je bilo v Avstriji 240.000 prenoč-

Ali je kak način, ki bi z njim lahko odložili pojave staranja?

Vsaj na enem področju, t. j. na področju prehrane, lahko odgovorimo z da. Dokazano je, da zmernost pri jedi podaljšuje življenje. Laboratorijske preizkušnje so dokazale, da so stradaljoče podgane živele skoraj dvakrat dlje kot dobro rejene. Poleg tega pa so brez škode preživele vcepitve rakastega tkiva, medtem ko se je v rejenih podganah vcepiljeno rakasto tkivo širilo in končno povzročilo njihovo smrt. Odevečna maščoba ni le breme, ampak je tudi živo tkivo, ki mora biti prekrvavljeno, to pa pomeni, da mora srce pošiljati tja vsako minuto še dodatne količine krvi.

Tudi telesna dejavnost lahko zadržuje starostne pojave. Nekako pri tridesetih letih začne pri človeku pešati volja do intenzivnih naporov in s tem tudi delovna sposobnost. Iz študij o športnikih srednjih let, nekdanjih športnikih in moških v »sedečih« poklicih, izhaja, da večletno športno udejstvovanje lahko zadržuje starostne pojave.

Znanstveniki pripisujejo starostne spremembe v človeškem telesu postopnemu zmanjšanju števila delujočih celic.

Ostale celice so zato bolj obremenjene in ne morejo več izpolnjevati svojih nalog. Kako pa pride do tega, da celice odmirajo ali zakrnijo? Nekateri znanstveniki domnevajo, da je odgovor na to vprašanje treba iskati v obrambnem sistemu telesa: pomanjkljiva odpornost proti škodljivim bakterijam ali snovem je morda vzrok, da se nekateri ljudje hitreje starajo kot drugi. Drugi spet menijo, da se v človeškem telesu pojavljajo imunske reakcije proti lastnim beljakovinom.

Tretja teorija poskuša razložiti ta pojav z dednimi faktorji. Po tej teoriji se človek rodi z nekako »notranjo biološko uro«, ki je tako nastavljena, da teče določeno število let.

V vsaki življenjski krizi načenja človek svoje rezerve. Staranje naj bi se po tej teoriji začelo, če se pojavijo v rezervah pomanjkljaji.

Morda pa je le najvažnejše »notranje stališče« človeka. Človek umirjene in srečne narave bo komajda občutil breme starosti, medtem ko bosta za človeka drugačne narave mladost in starost enako težko breme. (Kmečki glas)

nin gostov iz Jugoslavije. Revija pristavlja: »Levji delež gostov z juga je iz Slovenije«.

V isti številki omenjene avstrijske tujkoprometne revije je objavljen krajši članek »Graz grüßt Marburg« (Gradec pozdravlja Maribor), o kulturni izmenjavi med Gradcem in Mariborom, pa tudi daljši članek o turističnem sodelovanju z Jugoslavijo, v katerem je med drugim rečeno, da je slovenski minister Franc Razdevšek sprejel avstrijskega generalnega konzula dr. Heinricha Riesenfelda in mu izrazil zadovoljstvo nad razvojem gospodarskih in tujkoprometnih zvez med Slovenijo in sosednimi avstrijskimi deželami. Priporočil pa je večjo udeležbo na raznih veleseljnih, zlasti na veleselju »Alpe-Jadran« v Ljubljani, in še več olajšav v mejnem prometu. Predlagal pa je tudi ustanovitev tujkoprometne skupnosti med Koroško, Slovenijo in Furlanijo-Juljsko krajino.

Dekle, kam v novem šolskem letu?

Morda vam bo izbiranje lažje, če zveste, kakšne možnosti obstajajo za vas pri šolskih sestrah v št. Jakobu v Rožu in št. Rupertu pri Velikovcu.

V št. Jakobu v Rožu lahko obiskujete:

1. ENOLETNO GOSPODINJSKO SOLO, katero lahko obiskujete kot obvezno deveto šolsko leto, pa tudi, ko ste 9. let že končale (absolvirale). Za obisk te šole je potrebno znanje nemščine, ker je ves pouk dvojezičen. Pouk se prične kot na vseh drugih šolah.

2. KMETIJSKO GOSPODINJSKO SOLO, ki se začne 15. oktobra in konča 15. maja.

Izmed praktičnih predmetov je v obeh šolah največ časa določenega za pouk kuhanja in šivanja. Kuhanje se poučuje v prav za šolo urejeni kuhinji.

3. ŠIVALNI ODDELEK gospodinjske šole, kjer se poučuje predvsem šivanje. V št. Rupertu pri Velikovcu je možnost šolanja v kmetijski gospodinjski šoli, ki se začne prav tako, kot v št. Jakobu, 15. oktobra.

Z obiskom vseh teh šol zadostite tudi šolskim predpisom, po katerih morate obiskovati do dovršenega 17. leta, nadaljevalno šolo, in se obenem najlepše pripravite za svoj poklic.

Za natančnejša pojasnila pišite na naslov

Konvent der Schulschwestern
9184 St. Jakob im Rosental

ali Klosterstraße 2
9100 Völkermarkt

Pri nas na Koroškem

(Nadaljevanje s 4. strani)

litvi zajemal moč v odgovorni duhovniški službi. Svoje veselje in razvedrilo mu je bilo čebelarstvo in njegov trud so čebelice tudi poplačale, da je mogel marsikomu postreči s sladkim medom.

Dobri župnik-trpin odpočij se v blagoslovljeni zemlji vseh bridkosti solzne doline in se raduj v Bogu, ki si mu tako zvesto služi!

LIBUČE

Libučani smo bili obiskani s trojnimi dogodkom, ki zadeva tri hiše in družine v enem sorodstvu: Starše, brate in bratrance.

Prvi dogodek se je odigral v Kušejevi hiši. Sin prvenec, Lojz, se je zaljubil v brhko Komarjevo hčerko v Mali vesi pri Škocijanu. Ker mu je Komarjeva Lizika takoj dala srce in obljubila roko, je na binkoštni ponedeljek pohitel z njo pred poročni oltar v Škocijanu, nato pa v lepi Komarjev dom v Mali vesi, kjer že, kot dober, priden in napreden kmet orje brazde za posetev mlade družine. Tudi škocijanska fara se bo lahko postavila z dobrim faranom, pevski zbor pa z zvestim pevskim drugom.

Čeprav nam ni po volji, da je iz Libuč odšel dober sosed, iz fare pa veren faran, mu seveda želimo vso srečo, napredek in blagoslov na kraju nove domačije.

Prav tiste dni je rešilni voz prepeljal v celovško deželno bolnico težko bolnega Štefana Skuka, bratranca Kušejevih sinov. Zahrbna bolezen — vnetje in nato gnojni prodor slepiča mu je končala življenje. Bil je vedno zdrav in krepak, star 31 let, muzikant pri libuški godbi, vnet gasilec pri domači požarni brambi, v službi pri pošti. Prva bolezen, ki ga je doletela, pa ga je zlomila.

Štirinajst dni je prebil v strašnih bolečinah kot na križ privezan. V noči, 28. maja, se je pri polni zavesti, že umirajoč poslovil od žene in sorodnikov in v zgodnjem jutru ga je smrt rešila trpljenja.

Mlada žena in mati dveh sinov žaluje v svoji novi hišici v Libučah za svojim možem, Skukovi s sorodstvom pa za sinom in bratom. Sožalje pa so jim izrazili številni sosedje in žalni gostje, ki so na dan pogreba, 31. maja, napolnili libuško cerkev in pokopališče. Saj so prispeli iz vseh delov Podjune.

MLADINSKI KOLESARSKI DAN

V sodelovanju s tvrdkama Semperit in Puch je kolesarska športna komisija organizirala preteklo soboto »Mladinski kolesarski dan«. Približno dva tisoč mladih kolesarjev-šolarjev in predšolskih otrok se je zbralo ob 10.30 dopoldne pri podružnici Semperit na Mießtaler Straße. Od tu so se odpeljali v povorki po celovških ulicah. Videli smo vse mogoče vrste koles: otroške skire (Roller), trikolesa, dirkalna kolesa, najstarejšo obliko kolesa — visoko kolo. Na mladinskem kolesarskem dnevu so sodelovali tudi naši dijaki iz Mohorjevega doma pri Heimlingerju. Na sliki vidimo v prvi vrsti od leve: Florjančiča, (najvišje kolo), Popotnika, in na majlem kolesu Janka Maleta; zadaj je še lepo število drugih naših dijakov.

Mašo zadušnico je opravil pokojnikov brat, dr. Janez Skuk. Častno stražo in žalno spremstvo pri pogrebnih obredih so mu nudili številni duhovniki, cerkveni pevci, požarna bramba, delegati poštne direkcije, dve godbi in razni govorniki, ki so se v imenu pogrebcev rajnemu Štefanu zahvalili za njegovo življensko delo.

Mi vsi pa ga bomo ohranili v blagem spominu.

Navedemo še tretji dogodek v sorodstvu.

V istih dneh veselja in žalosti pa so rojenice položile v zibko hčerko Regino, in sicer pri Božiču v Libučah. Očka Anzej je bratranec rajnega Štefana. Regina naj krepko raste v veselje očku in mami Tiki, saj jo bo mala Kristina, prvenka, pomagala zibati.

Opisali smo trojni dogodek v sorodstvu. Tako vidimo, da so poroka, rojstva in smrt, žalost in veselje, ritem tega življenja. Smisel je le v Bogu in v njegovem miru!

O vprašanjih avstrijskega tranzita čez Trst

Te dni je bil v Trstu sestanek povezovalnega odbora med tržaško in trgovinsko zbornico in zvezno gospodarsko zbornico na Dunaju. Tržaški delegaciji je načeloval dr. Caidassi, avstrijski pa predsednik odbora za prevozno politiko pri dunajski zbornici A. Friesz.

Beseda je tekla o prevoznih politikah Evropske konference ministrov za prevoze, tako tudi o avstrijskih prevoznih čez tržaško luko. Poudarjena je bila potreba po usklajenosti konkurenčnih pogojev ter po odpravi diskriminacij v davčnih predpisih o prevozništvu. Obe delegaciji sta se izrekli za princip svobodne konkurence na prevoznem področju.

Proučili so tudi nekaj konkretnih pobud za pospešitev in olajšanje carinskih formalnosti, kot tudi za povečanje razpoložljivosti železniških vagonov. Avstrijski predstavniki so pohvalili pobudi za zgraditev tovrne avto postaje pri Fernečah in velikega parkirišča za tovornjake pred vhodom v novo prosto luko. Naglašena je bila še potreba po čimprejšnji zgraditvi avto ceste Salzburg-Dunaj-Trbiž in pontebeske ceste, za kar naj bi najeli mednarodno posojilo.

Našim Alojzijem

Poznam tri Alojzije, dušne pastirje.
Ne, niso le trije, so celo štirje!
Alojzij v Kamnu res pridno kmetuje,
vendar še tudi pobožno mašuje!

Alojzij v Pliberku, — marljiv je kot
mravlja!
Cerkev za cerkvijo vneto prenavlja.
Farani s prispevkami niso nič skopi,
zato delo uspeva, — to se zastopi.

Alojzij v Škofičah vedno dobre je volje.
Saj je to tudi za zdravje najbolje!
Pa prime pisalnik v svojo desnico,
da za koroške Slovence tirja pravico.

Alojzij v Selah navažno samuje,
včasih pa le kam odpotuje,
nato pa v Tedniku vse popisuje.
Morda še koga s tem razveseljuje.

Alojzijem trem želimo za god,
naj časno in večno jih osreči Gospod.
Tedniku večkrat dopise pošljite.
Bralcev priznanje si s tem pridobite.

SPORT DOMA IN PO SVETU

Svetovno nogometno prvenstvo v Mehiki

Četrtninalne tekme 9. svetovnega nogometnega prvenstva v Mehiki so potekale deloma z velikimi presenečenji. Tako se sovjeska reprezentanca ni mogla uveljaviti proti obrambni taktiki urugvajskih igralcev in se je tekma v regularnem času končala samo remi. Šele v podaljšku se je Urugvajcu posrečilo zabiti zmagonosni »zlati gol«. (V ostalem je bil ta gol zabit, potem ko je urugvajski napadalec popeljal žogo že iz gol-avta, torej še ena groba napaka sodnika, ki je odločila usodo sovjeske reprezentance). Sicer so pa sovjetski igralci sami krivi, kajti toliko priložnosti, ki so jih imeli v prvem polčasu, so otroško zapravili. Tudi druga tekma, to je med Nemčijo in Anglijo se je končala v normalnem času neodločeno 2:2, čeprav so Angleži vodili že z 2:0. V finišu pa so Nemci silovito pritiskali, izenačili, in v podaljšku dosegli po Gerdu Müllerju zaslužen zmagovito gol, ki jih je privedel v semifinale.

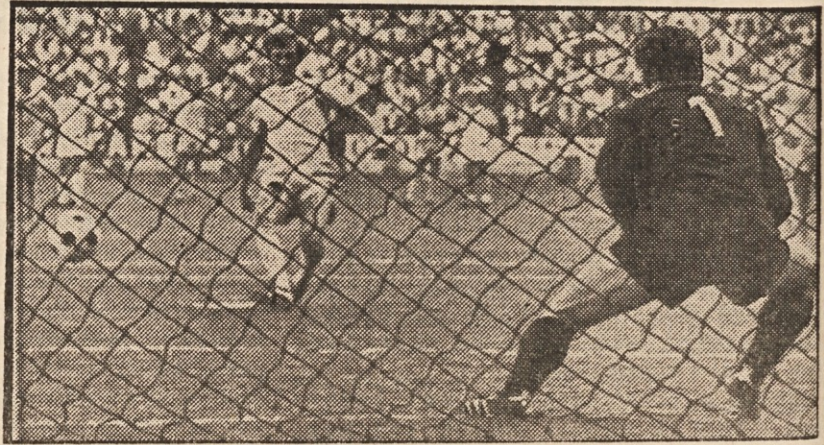
V semifinale sta se kvalificirala še dva-

kratni svetovni prvak Brazilija, ki je porazila v Guadalajari Peru s 4:2 (2:1), in pa Italija, ki je na veliko žalost mehiškega prebivalstva v Toluoi vrgla iz nadaljnje tekmovalne domače reprezentance s 4:1 (1:1).

NACIONALNA LIGA BREZ VISKOV

Peto tekmovalje avstrijske nacionalne lige se je končalo v soboto s 30. in zadnjim kolom in ni nudilo nič posebnega. Izjema je bila zmaga Sportkluba nad graškim Sturmom 2:0 (2:0), s katero si je priboril drugo mesto na lestvici. Sturm pa je kot najboljšo moštvo zveznih dežel zasedel gotovo tretje mesto. Edino presenečenje zadnjega kola je bil poraz innsbruškega Wackra doma. Premagal ga je istoimenski klub z Dunaja: Wacker Wien 2:3 (2:2). Salzburška Avstrija pa je že dan poprej, to je v petek, 19. junija, dosegla v Linzu proti VÖEST Linz zaslužen remi 1:1 (1:0). Vienna je igrala proti prvaku dunajski Avstriji 1:1 (1:0) in se je zadržala na

Nezaslužena 11-metrovka (dvomljiv favl) proti Češkoslovaški je angleški igralec Clark zanesljivo realiziral: češki vratar Viktor je brez moči. S tekme za svetovno nogometno prvenstvo v Guadalajari, kjer so Angleži premagali Češkoslovaško z rezultatom 1:0 (0:0).

devetem mestu. GAK iz Gradca je katastrofalno porazil Admiro-Energie, kar s 5:0 (4:0), Rapid pa si je z zmago proti Wattensu 2:0 (1:0) izboljšal položaj za dve mesti. Eisenstadt je premagal zadnjega na lestvici FC Dornbirn z 1:0 (1:0) in je tretji od zadaj, medtem ko je predzadnja celovška Avstrija, ki je v nedeljo izgubila proti LASK iz Linza z 0:2 (0:1).

LJUBLJANSKA OLIMPIJA ZMAGUJE

Naj si ogledamo, kako igrata slovenska zastopnika v jugoslovanskem nogometnem

prvenstvu. V nedeljo je ljubljanska Olimpija, ki ji gorijo tla pod nogami, je še zmerom v nevarni coni, da izpade, v Novem Sadu igrala proti tamkajšnji Vojvodini in jo premagala z rezultatom 2:1 (1:0). Pred 14 dnevi pa je Olimpija v Ljubljani porazila splitskega Hajduka z 2:0 (1:0). Sedaj ima Olimpija enako število točk kot kragujevski Radnički, in sicer 25, vendar ima Olimpija malo boljšo razliko golov, zato je na predpredzadnjem mestu. Nogometno moštvo Maribora je pred enajstim dnevi igrala doma s Slobodo in samo remiziralo 1:1 (0:0). Maribor je igral brez vsakega poleta, to izkazuje tudi neodločen rezultat, kajti doma bi moral na vsak način dobiti tekmo. To nedeljo so morali Mariborčani v Beograd: igrali so s Partizanom in bili strahovito poraženi — tekma je bila za Partizana kot samo vaja za svoj nastop: rezultat se je glasil 7:1. Moštvo Maribora igra včasih brez volje, odtod tudi tako čudni rezultati. Sicer pa se Mariboru ni treba bati izpada, ima 29 točk in je trenutno na 12. mestu.

HOTELSKI DETEKTIVI NA JADRANU

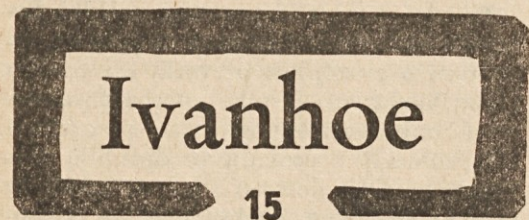
Jadranski hotelirji so v tej sezoni uvedli novost: zasebne detektive, ki jih v Jugoslaviji skoraj ne poznajo, so pa v velikih kolektivih po svetu del hotelskega osebja.

Hotelske detektive so zaposlili v Opatici, Svetem Stefanu in Dubrovniku, kjer se shajajo bogati gostje, Hotelski detektivi so oblečeni v civilne obleke in njihova naloga je, da zelo diskretno in nevsiljivo preprečijo različne akcije in zvijače tako imenovanih »sezonskih kriminalcev«.

V tekmi med Zahodno Nemčijo in Bulgarijo, so Nemci premagali slednje z rezultatom 5:2 (1:2), se je šele videlo, da so Nemci samo slučajno premagali Marokance s tako majhno razliko golov (razmerje 2:1 za Nemce) in da se najbrže niso preveč naprezali, kajti imeli so pred očmi še dolgo pot do četrtfinala in semifinale. Igra z Bulgari so že vzeli resneje, to pravi visoki rezultat. Bolgari so izjavili po tekmi: »To je bil vzor nemškega nogometa — sanjski nogomet«. Tudi nemški trener Schön je bil sila zadovoljen: 22 strelav na gol, od teh kar pet zadetkov. Na tekmi je dosegel tri gole »lovca na gole« Gerd Müller. Na sliki 2. od leve, pravkar je zabil svoj drugi gol, obkrožen od Panefa, Seelerja in Bonefa.

Walter Scott — Vladimir Levstik:

Ivanhoe

15

Izvršili so ukaz in potegnili Gurtha dokaj nemilo na levi breg debri, v osamljeno goščo, ki je rasla med globeljo in širokim poljem. Surovi vodniki so ga zavlekli v notranjost tega skrivališča ter iznenada obstali z njim na nepravilni ravnici, kjer ni bilo skoro nikakega drevja, tako da je mesečina svobodno obsevala kraj. Tu sta se pridružila napadalcem še dva moža, po vsem videzu člana njihove tolpe. Oba sta imela za pasom kratek meč, v desnici pa bojno gorjačo; Gurth je zdaj tudi opazil, da nosi vsa šestorica krinke, tako da ni bilo o njeni obrti nikakega dvoma več.

»Koliko denarja imaš, kmetavš?« je vprašal eden izmed razbojnikov.

»Trideset cekinov svojega,« je čemerno odvrnil Gurth.

»Zapali so!« je zavpila četa; »Sas premore trideset cekinov in se vrača trezen iz vasil! To pomeni neutajljiv in nepreklican zapad vsega, kar ima pri sebi.«

»Hranil sem jih, da bi si kupil svobodo,« je rekel Gurth.

»Osell!« ga je zavrnil eden izmed razbojnikov; »tri četrti dvojnega piva bi te storile prav tako svobodnega, kakor je tvoj gospodar, in morda še bolj, če je Sas kakor ti.«

»Žalostna resnica!« je rekel Gurth; »toda če me teh trideset cekinov odkupi od vas, izpustite mi roke, da jih odštejem.«

»Stoj,« je velel eden, ki se je zdelo, da ima nekaj oblasti nad ostalimi; »kolikor morem otipati skozi tvoj plašč, je v tvoji

mošnji več denarja, nego si nam povedal.«

»To je denar vrlega viteza, mojega gospoda,« je odvrnil Gurth; »omenil ga ne bi niti z besedico, da ste se zadovoljili s tem, kar je moja last.«

»Pošten dečko si,« je dejal razbojnik; »sprejemem te v svojo zaščito. Naše spoštovanje do svetega Nikolaja ni tako globoko, da ne bi mogli prizanesti tvojim tridesetim cekinom, če boš odgovarjal po pravici. Dotlej pa nam daj zaklad, ki ti je poverjen.« — Tako govorec je snel z Gurthovih prsi usnjato možnjo, v kateri je bila spravljena Rebekina denarnica in ostanek vitezovih cekinov. »Kdo je tvoj gospodar?« je vprašal nato.

»Razdedinjeni vitez,« je rekel Gurth.

»Tisti,« se je zavzel razbojnik, »ki je s svojim dobrim kopjem izvojeval nagrado v današnjem turnirju? Kakšno mu je ime in rod?«

»Njegova volja je, da ostane skrito,« je odvrnil Gurth; »od mene ga prav gotovo ne izveste.«

»A kdo si ti in odkod si?«

»Če bi povedal to,« je rekel Gurth, »bi nemara izdal gospodarja.«

»Predrzen hlapec si,« je dejal razbojnik; »nu, o tem se pomenimo kasneje. Odkod ima gospodar to zlato? Ali je njegova dediščina? Kako ga je dobil.«

»S svojim dobrim kopjem,« je odvrnil Gurth. »V teh dveh možnjah je odkupnina za štiri konje in štiri viteške oprave.«

»Kolikšna je?« je vprašal razbojnik.

»Dve sto cekinov.«

»Samo dve sto cekinov!« je vzkliknil hajduk; »tvoj gospodar je ravnal s premaganci milostljivo in jim je naložil majhno odkupnino. Povej tiste, ki so plačali zlato.« Gurth jih je naštel.

»In kakšna je bila odkupnina za oklep in konja templjarja Briana de Bois-Guilberta? — Vidiš, da me ne moreš ukaniti!«

»Moj gospodar ne sprejme od templjar-

ja ničesar razen njegove srčne krvi,« je odvrnil Gurth. »Pozvala sta se na življenje in smrt; zato ne moreta izkazovati drug drugemu vljudnosti.«

»Seveda,« je pritrdil razbojnik in pomolčal. »Kaj si pa delal v Ashbyju s tem zakladom?«

»Bil sem tam, da bi plačal Židu Izaku iz Yorka viteško opravo za ta turnir, katero je dal mojemu gospodarju,« je rekel Gurth.

»In koliko si plačal Izaku? — Po teži bi sodil, da je v mošnji še vedno dve sto cekinov.«

»Plačal sem mu osemdeset cekinov,« je povedal Sas; »on pa mi jih je vrnil sto.«

»Kaj! Kako?« so zavpili razbojniki vsi hkrati. »Ali se misliš norčevati iz nas, da nam pripoveduješ tako neverjetne laži?«

»Kar govorim,« je rekel Gurth, »je tako resnično kakor mesec na nebu. Natanko to vsoto najdete v svileni možnjici, ločeno od ostalega denarja.«

»Premisli, človek, kaj govoriš,« je dejal glavlar; »Žid — Izraelci! — je prav tako nezmožen vrniti zlato, kakor je suhi pesek njegovih puščav nezmožen vrniti čašo vode, ki jo izlije nanj božjepotnik.«

»Toliko usmiljenja je v njih kakor v sodniku, dokler ga ne podkupiš,« se je oglašil nekdo izmed hajdukov.

»In vendar je tako, kakor pravim,« je rekel Gurth.

»Brž mi ukrešite luč,« je velel glavlar; »ogledati si hočem možnjico. Če so besede tega človeka resnične, tedaj je Židova dobrot malone enako čudo kakor studenec v puščavi, ki je pokrepčal njegove očete.«

Napravili so luč in razbojnik je jel preiskovati možnjico. Tovariši so ga obkolili; še tista dva, ki sta držala Gurtha, sta nekoliko popustila, ko sta iztegnila vrat, da bi videla uspeh preiskave. Gurth je brž porabil malomarnost in se z naporom vse svoje sile in okretnosti iztrgal iz njunih rok; lahko bi ušel, da je hotel pustiti gospodar-

jevo last hajdukom. A njemu ni bilo do tega. Izvil je enemu izmed razbojnikov gorjačo, pobil glavlarja, ki niti ni slutil njegovega namena, in toliko da se ni spet polastil možnje in zaklada. Toda razbojniki, urnejši od zvestega Gurtha, so ga pograbilili iznova in mu iztrgali možnjo.

»Lopov!« je rekel glavlar, pobiraje se s tal; »glavo si mi razbil! Da imaš posla z drugimi ljudmi naše vrste, bi drago plačal to predrznost. A svojo usodo zveš itak kmalu. Najprej hočemo govoriti o tvojem gospodarju; vitezova pravda ima po zakonih viteštva prednost pred oprodovo. Dotlej mi stoj pri miru; ako se ganeš, te pomorimo za vse žive dni. — Tovariši!« je rekel nato, obrnivši se k svoji četi, »mošnjica je vezena s hebrejskimi črkami in zelo se mi zdi, da nam je povedal dedec resnico. Razdedinjemu vitezu, njegovemu gospodarju, moramo prizanesti carino. Preveč nam je podoben, da bi ga smeli oplentiti; saj tudi psi ne gonijo psov, koder je volkov in lisjakov v obilju!«

»Podoben — nam?« se je oglašil nekdo iz čete; »rad bi vedel, v čem.«

»Ej, bedak,« je odgovoril glavlar, »ali mar ni siromak in razdedinjenc kakor mi vsi? Ali se ne preživlja z ostrino svojega meča, kakor se preživljamo mi? Ali ni porazil Front de Boeufa in Malvoisina, kakor bi ju porazili mi, če bi mogli? Ali ni smrtni sovražnik Briana de Bois-Guilberta, ki nam je tako nevaren? In če bi tudi vse to ne bilo resnica — ali hočeš, da naj ravnamo bolj brezvestno od nejevernega Žida?«

»Ne, sram bi nas moralo biti,« je zagodrnjal pajdaš; »a ko sem služil v četi starega junaka Gandelyna, si s takimi pomisleki nismo belili glav. In kaj bo s tem predrznim kmetavsom? Stavim, da naj tudi on odnese zdravo kožo!«

»Ne, če mu jo ti ustrojíš,« je rekel glavlar. »Hej, dečko,« je povzel, obrnivši se h Gurthu, »ali umeš vihteti gorjačo, ki si tako naglo segel po nji?«

Ste že bili na Notranjskem?

Tudi deželica, kateri pravimo Notranjska, je del Slovenije. Ze od nekdaj jo imenujemo tako, ker je nekam notri potisnjena. Ni ob meji, ni ob morju. Notranjska se začne jugovzhodno od Ljubljane, ob koncu ljubljanskega barja. Notranjska nato prehaja v Primorsko, pokrajno ob našem morju.

Na Notranjskem je svet kraškega značaja. Sestavljajo ga planote, iznad njih pa se dvigajo slemena in vrhovi. Gorovje je iz apnenca. Tu in tam ga pokrivajo obsežni gozdovi. Med planotami najdemo kraška polja, po katerih tečejo vode ponikalnice — skrivnostne reke, ki se med svojim tekom igrajo skrivalnice. Zdaj, ob izviru jo vidimo, nato izgine pod zemljo in se spet prikaže. Taka ponikalnica je na primer reka Ljubljaniča. Celo ime si spreminja pri svojem ponikanju, saj izvira najprej pod imenom Pivka, nato ponikne in pride ven kot Unec, tretjič pa kot Ljubljaniča.

Podobni kraškim rekam so tudi jezera. Najbolj znano tako presihajoče jezero je Cerknjsko jezero, pravo čudo. Zdaj je, zdaj ga ni. Poleti se širi na 28 km veliki pokrajini s travo in grmičjem porastla planjava. Ko pa nastopi jesensko deževje ali se pomladi tali sneg na obrobni gorovjih, se kar naenkrat začne dvigati podzemeljska voda iz skritih izvirkov v jezerskem dnu. Ti izvirkovi so v jeseni bruhalniki, spomladi pa požiralniki, ko voda skozi spet izginja.

Kakor vse slovenske dežele ima tudi Notranjska mnogo vabljivih svojevrstnosti in naravnih lepot. Med najlepšimi takimi naravnimi znamenitostmi bi imenovali naravni park Rakovega Škocjana. Rak je reka ponikalnica, ki prihaja iz Cerknjskega jezera.

Med Vrhniko in Tolminom se srečava alpsko ozemlje s Krasom. Kras je znamenit zaradi svojih podzemeljskih jam. Svetovno znani sta Postojnska jama in Škocjanske jame. Najvišji vrh Krasa je Snežnik. Proti morju se Kras stopničasto spušča. Tudi Nanos je vrh na Slovenskem Krasu. Pravijo, da je na njegovem pobočju čudovita pomlad, polna pisanega cvetja belih žafranov, sinjih hrušic, modrih perunik, rdečih gladiol in potonk, v maju pa je gora bela od belega alpskega volčina.

Naj še naštejemo nekaj važnejših krajev na Notranjskem! Ob njegovem vzhodnem robu je Vrhniko, prečudni kraj, kakor ga imenuje največji slovenski pisatelj Ivan Cankar, vrhniški domačin. »Kraj ravni pod gozdom, pod temnim, mogočnim Raskovcem sedi jata golobov, bele peruti se leskečejo v soncu. Tam je Vrhniko. Čez bore, čez hoje, od tihega Krasa, od morja šumi burja, plane v ravan, postane, vztrepeče, osupla in utolažena ob toliki lepoti.« To je Cankarjeva Vrhniko.

Postojna s Postojnsko jamo je najbolj obiskan kraj v Sloveniji. Jama ima več kilometrov dolge podzemeljske hodnike, ki se tu in tam razširjajo v prostorne dvorane. Jama krasi množica kapnikov, razne velikosti, oblike in barve. Električni vlak nas pelje globoko v jama, do Koncertne dvorane, kjer je prostora za 10.000 ljudi. V okolici Postojne je zgodovinsko znameniti Predjamski grad.

LJUBICA V OMARI

Sicilijanec Sergio Sacco iz Palerma še zdaleč ni lep moški, pravijo očitvidci. Pa si je kljub temu lahko privoščil ljubico, ki jo je sicer skrival v omari, toda ki je bila iz ljubezni do njega pripravljena pogrnati njegovi ženi tudi kroglo v glavo.

Kaj se je zgodilo? Sergio, sin bogatih staršev, je tri leta omahoval, ali naj se poroči z Elviro Grazio, s katero je že imel otroka, ali ne.

»Saj je še otrok,« so menili njegovi. Potem jo je le vzel za ženo. Toda imel je tudi ljubico: Mario Grazio Amari, dvajsetletno črno lepoticco, ki tudi ima zdaj otroka z njim. Tudi ta je upala, da se bo poročil z njo, pa jo je premagala ona prva.

Vendar pa Maria Grazia ni zdaj nič manj ljubila svojega Sicilijanca. Še vedno sta se srečavala in preživljala večere po motelih, dokler ni mož nekega dne sklenil, da ga čez udobje pač ni, in jo je meni nič tebi nič pripeljal domov ter skrnil v omaro, ki je stala v sobi za goste. Ženi je rekel, da ima tam nekega člana mafije, s katerim ni varno česnje zobati.

Pozdravimo še starodavno Idrijo, kjer že skoraj 500 let kopljejo cinober, iz katerega pridobivajo živo srebro. V tistih časih, ko je Krištof Kolumb odkril Ameriko, je neki kmet na območju današnje Idrije, ko je pri studencu namakal lesen škaf in se je vanj natekla težka srebrna tekočina, slučajno odkril živo srebro. Ob rudniku in ob reki Idrijci je polagoma nastajalo mesto Idrija. V Idriji je zanimiv muzej, rudniško skladišče in gledališče, ki je bilo prvo gledališče na Slovenskem.

Poleg teh treh krajev ima Notranjska še celo vrsto zgodovinsko, kulturno ali gospodarsko važnih večjih in manjših krajev.

Kras je svet podzemeljskih jam, je pa tudi domovina najzlahatnejšega slovenskega vina — terana. Na območju skalnatih tal rase opojno dišeči rožmarin in trpko brinje. Kakor skalovje in brinje so tudi kraška naselja, drugačna od gorenjskih in dolenskih. Biti morajo trdna in resna, da kljubujejo kraški burji in trdoti življenja na Krasu. Darina Konc

Kmečko tihožitje

Pod sadnimi drevesi
zelena preproga,
na koncu nje plot
z grčami, rjavimi očesi,
za plotom čez plot
tihožitna sloga:
rebraste letve kozolca,
za njimi plug, brana in voz
in sredi njih vseh
na prašnih tleh
zadnji ovalnat kos
mlačnega soja
kot zlata ležeča ovca...

Vse je zeleno,
rjavo in pozlačeno,
in krotko in nemo
in daleč od boja.
Tako tiho se zremo,
tako po domače,
ko da ne more biti drugače,
ko da vsi vemo:
Stvarnik kot svoje otroke
zajel nas je v svoje roke...

Gorazd Gosposvetski

Iskre

JOHN F. KENNEDY: »Ameriški tisk rad objavlja ostre in kritične vesti o vladi. Prav ima; to je znak zrelega časnikarstva: slaba novica je dobra novica, ker dobra novica ni nobena novica!«

LYNDON JOHNSON: »Živimo v svetu, ki smo ga z modernimi sredstvi spremenili v veliko sosesko, preden smo se zmenili, kako bi ga spremenili v tovarištvo.«

ALDOUS HUXLEY: »Sodobni državnik je laik, ki mora točno oceniti znanje strokovnjakov z vseh področij — to pa terja nadčloveške napore.«

LORD BEAVERBROOK: »Časnikarstvo je izzivanje in zadovoljevanje radovednosti.«

E. ALFAN: »Najmogočnejši ljudje današnjega sveta so šefi protokola. Ti lahko odredijo obnašanje celo šefom vlad in držav.«

ORSON WELLES: »Ogorčeni moralisti smo le tedaj, kadar govorimo o pravosti drugih.«

»Mislim,« je rekel Gurth, »da si sam najlaže odgovoriš na to vprašanje.«

»Nu, tako mi vere, oplazil si me pošteno,« je odvrnil glavar; »ako jo prisliš tudi njemu, pojdeš nezakovan svojo pot; ako ne — bogme, nemara te sam odkupim, ker si tako drzen ptič. — Vzemi gorjačo, mlinar, in pazi na svojo glavo; vi pa izpuscite moža in dajte tudi njemu palico. Svetlobe za boj je tukaj dovolj.«

Nasprotnika, oborožena vsak s svojo gorjačo, sta se postavila na sredo ravnice, da bi jima svetila polna mesečina. Razbojnik bi medtem grohotaje se klicali tovarišu: »Mlinar, pazi na svojo butico!« Mlinar je držal svojo gorjačo pri sredi, vrteč jo okoli glave po načinu, ki mu pravijo Francozi moulinet. »Le semkaj, teleban, ako se upaš,« je zaklical bahato; »pokažem ti, kakšno moč ima mlinarski palec!«

»Ako si mlinar,« se je odrezal Gurth brez strahu, vihteč svoje orožje z enako spretnostjo, »tedaj si dvakrat tat in jaz poštenjak ti kljubujem.«

Po teh besedah sta se protivnika spopadla. Nekaj minut sta kazala oba enako moč, spretnost in pogum. Sleherni je stregel in vračal nasprotnikove udarce z bliskovito okretnostjo; po neprestanem ropotu gorjač bi mislil oddaljen poslušalec, da se bori na vsaki strani gotovo šest ljudi. Manj trdovratne in manj nevarne boje so že opevali v lepih junaških pesmih, toda Gurthova borba z mlinarjem mora ostati neproslavljena, ker ga ni maziljenega pevca, da bi po zaslugi ovekovščil njen burni potek. Zato pa hočemo mi storiti v hvalo drznih nasprotnikov vse, kar zmore proza, dasi dvo-boj s palicami že davno ni več v navadi.

Dolgo sta se borila z enako srečo, potem pa je začel mlinar izgubljati preudarnost, ker je videl, da ima posla s krepkim junakom, in je slišal smeh tovarišev, radujočih se njegove jeze, kakor je navada pri takih prilikah. To stanje duha je bilo zelo neugodno za plemenito borbo z gorjačami, pri kateri je skrajna hladnokrvnost prav

tako potrebna kakor v navadnem boju s krepelci. In tako je dobil osorni, a mirni Gurth kmalu očitvidno prednost, ki jo je tudi prav po mojstrsko izbral.

Mlinar je srdito napadal, udrihaje zdaj s tem, zdaj z onim koncem svojega orožja in izkušaje se približati na pol palice. Gurth se je branil naskokov s tem, da je držal roke malone vatek vsaksebi in bliskoma podstavljal gorjačo na vse strani, varujoč si trup in glavo; tako je vztrajal v obrambi, pazec z čmi, rokami in nogami na ugodni trenutek. Ko je videl, da pohaja nasprotniku sapa, je sunil z levico proti njegovemu licu; mlinar je hotel prestreči sunek, on pa je bliskoma zdrknil z desnico k levici in treščil nasprotnika s polnim zamahom po levi strani glave, da je telebnil v travo, kakor je bil dolg in širok.

»Dobro in možko!« so zavpili razbojniki. »Pošten boj in Anglija na vekel! Sas je rešil kožo in denar in mlinar je našel tistega, ki mu je kos.«

»Hodi, prijatelj, kamor si bil namenjen,« je rekel glavar, obračaje se h Gurthu, kakor bi hotel potrditi obči glas. »Dva naša pojmeta s teboj, da ti pokažeta pot h gospodovemu šotoru in te obvarujeta ponočnjakov, ki bi utegnili biti manj rahločutni od nas; zakaj v nočeh kakršna je nocojšnja, je mnogo takih ljudi na nogah. A čuvaj se,« je dodal strogo, »in pomni, da nam nisi hotel povedati svojega imena; zato tudi ti ne vprašuj po nas in ne trudi se zvedeti, kdo smo in kaj počenjamo! Če bi poizkusil kaj takega, pripravi se na hujše zlo, nego te je zadelo nocoj!«

Gurth se je zahvalil glavarju za prijaznost in obljubil, da hoče poslušati njegov svet. Dva hajduka sta vzela vsak svojo gorjačo in velela Gurthu, naj jima sledi za petami; naglo sta korakala po stezi, ki se je vila skozi goščo in sosednji kamnolom. Na robu gošče sta pristopila dva moža in šepetaje ogovorila Gurthova vodnika; ko sta dobila odgovor, sta se umaknila v les in spustila trojico dalje, ne da bi jo nadlegovala.

Po tem dogodku je sodil Gurth, da je četa mnogoštevilna in je razpostavila okoli svojega shajališča prave straže.

Ko so prišli na odprto goljavo, kjer je bilo Gurthu samemu težko najti pravo pot, sta ga peljala razbojnika naravnost na vrh majhnega griča; odtod se je razprostrla pod njim v mesečini vsa slika bonišča; šotori na koncih ograde so se lesketali v luninih žarkih, zastavice na njih so frfotale in razločno se je slišala pesem, s katero so se zabavali vojaki na nočni straži.

Tu sta razbojnika obstala.

»Dalj ne pojdeva s teboj,« sta rekla Gurthu; »ne bilo bi varno za naju. Pomni svarilo — molči o vsem, kar si doživel nocoj, in ne bo se ti treba kesati. Ako ne — vedi, da te niti londonska trdnjava ne obvaruje naše osvete.«

»Lahko noč, prijazna gospoda,« je dejal Gurth; »pomni hočem vajino naročilo in nadejam se, da ne bosta užaljena, če vama želim varnejšo in poštenejšo obrt.«

Tako so se ločili; hajduka sta krenila nazaj, Gurth pa je hitel v šotor h gospodarju in mu je vzlic svarilu povedal obe svoji nočni prigodi.

Razdedinjenu vitez je kar strmel nad Rebekinim velikodušjem (čeprav je zavrnil misel, da naj bi se okoristil z njim) in nad plemenitostjo razbojnikov, ki se je zdela tako neobičajna v njihovem poklicu. Toda njegova utrujenost po naporih minulega dne je bila tolikšna in krepilen počitek mu je bil za jutrišnji boj tako potreben, da se ni utegnil dolgo muditi z razmišljanjem o teh čudnih dogodkih.

In tako se je zleknil vitez na bogato ležišče, ki je bilo pripravljeno v šotoru, zvesti Gurth pa je iztegnil svoje utrujene ude po medvedovi koži, ki je služila za preprogo; potegnil jo je tik pred vhod, da ne bi mogel nihče vstopiti, ne da bi ga zbudil.

DVANAJSTO POGlavJE

Jutro je vstalo v jasnem sijaju. Še preden je prispelo sonce bogvekaj nad obzorje, se

je ravan pokrila z gledalci; lenuh in neučakanec sta se enako dvizala proti borišču, da bi zasedla ugodno mesto, s katerega bi mogla opazovati nadaljevanje iger.

Prva sta se pojavila na prostoru maršala s svojimi spremljevalci in glasniki; treba je bilo zapisati imena vitezov, ki so se želeli boriti, in si zapomniti stranko, katero si je vsak izbral. Ta previdnost je bila važna za ustanovitev enakosti med oddelkoma, ki jima je bilo nastopiti drug proti drugemu.

Po veljavnem običaju so smatrali za vojvodo prve čete razdedinjenega viteza, dočim je bil drugi voj poverjen Brianu de Bois-Guilbertu, ki so ga včeraj spoznali za prvega mimo zmagalca. Včerajšnji izzivalci so se pridružili templjarju, izvzemši Ralpa de Viponta, ki je pal tako nesrečno, da je bil za dalj časa nezmožen nositi oklep. Obema četama so naraščale bojne vrste in vsaki se je ponujala obilica plemenitih in uglednih imen.

Splošni turnir, pri katerem so se borili vsi udeleženci hkrati, je bil namreč med vitešvom tistih dni bolj priljubljen od posameznih bojev, dasi je bil nevarnejši od njih. Mnogo vitezov, ki so imeli premalo vere v svojo spretnost in se niso upali izzivati slovečih borcev na dvojoj, je vendar koprnelo, da bi pokazali svojo hrabrost v splošnem boju, kjer so se mogli izkušati z bolj enakimi nasprotniki.

Danes je bilo priglašanih za vsako stranjo do petdeset vitezov, ko sta maršala izjavila, da ne moreta vpisati nikogar več, kar je vznejevoljilo tiste, ki so prišli prepozno in niso mogli biti več sprejeti.

Okoli desete ure je bila vsa ravan pokrita z jezdecimi, jahalkami in pešci, hitečimi na turnir, in kmalu nato je glasno bučanje trobent naznanilo princa Johna, bližajočega se v spremstvu mnogih vitezov, ki so bili prijavljeni za bojno igro, in tudi takih, ki se je niso misli udeležiti.

(Dalje prihodnjič)

TV tedenski program TV

RADIO CELOVEC

NEDELJA, 21. 6.: 07.00-07.30 Duhovni nagoni. - S pesmijo in glasbo pozdravljamo in voščimo. - PONEDELJEK, 22. 6.: 13.45-14.30 Informacije. - Na v'sočih gorah sonce sije (pesmi). - TOREK, 23. 6.: 13.45-14.30 Informacije. - Korški kulturni pregled. - Narodno-zabavna glasba. - športni mozaik. - SREDA, 24. 6.: 13.45-14.30 Informacije. - Revija popevk. - CETRTEK, 25. 6.: 13.45-14.45 Informacije. - Skladbe slovenskih skladateljev. - Našim mladim poslušalcem. - PETEK, 26. 6.: 13.45-14.30 Informacije. - Poper in sol. - SOBOTA, 27. 6.: 09.00-10.00 Od pesmi do pesmi - od srca do srca. - 14.00-14.20 Zeleni gozd je lovčev raj.

AVSTRIJSKA TELEVIZIJA

SOBOTA, 20. junija: 14.30 do 16.30 Evropsko svetovno prvenstvo v lahki atletiki; prenos iz dunajskega stadiona. - 16.30 Za otroke od 5. leta dalje: „Hišica“ - 16.55 Za otroke od 6. leta dalje: „Dve pravljici“ - 17.10 Za družino: Za prijatelja znamk - 17.35 Seržant Preston „Izdajalska slika“. Pustolovščina kanadskega obmejnega oficirja - 18.00 Tedenski magazin - 18.20 „Valentin“, lahko noč za najmlajše - 18.25 Kultura aktualno; dr. Dolf Lindner - 18.50 Dober večer v soboto... reče Heinz Conrads - 19.16 ORF danes zvečer - 19.30 Čas v sliki s tedenskim komentarjem Huga Portischa - 20.06 Šport - 20.15 „Zeli si kaj“; velika družinska igra - 21.45 Športni žurnal - 22.15 Čas v sliki - nočna izdaja - 22.30 Tajno naročilo za Johna Draka „Uganka za Tomyja Costella“ - 22.50 Satelitski prenos: Svetovno nogometno prvenstvo 1970 v Mehiki.

NEDELJA, 21. junija: 16.20 Za mladino od 11. leta dalje: „Flipper“ - 16.45 Za mladino od 14. leta dalje: Stik - 17.00 Tečaj angleščine. Oddaja m. Petra Rappa - 17.50 Iz moje knjižnice: Axel Corti bere delo Kurta Tucholskega: „Grad Grips-holm“ - 18.20 „Trije iz igralnega zaboja“, lahko noč za najmlajše - 18.25 Avstrijski portret - 18.50 Satelitski prenos Svetovno nogometno prvenstvo 1970 v Mehiki - 19.45 (v odmoru) Čas v sliki - 19.55 Svetovno nogometno prvenstvo 1970 - drugi polčas - 20.45 Kristjan v času - 20.50 Ljubim svet - o Robertu Stolzu - 22.00 Čas v sliki (nočna izdaja) z vprašanjem tedna.

PONEDELJEK, 22. junija: 18.00 Znanje - aktualno - 18.20 „Trije iz igralnega zaboja“, lahko noč za najmlajše - 18.25 Avstrija - slika - 18.50 Družina Feuerstein: „Fredov konjiček“ - 19.16 ORF danes zvečer - 19.30 Čas v sliki - 20.06 Šport - 20.15 Mož s kovčkom: „Velike ribe“ - 21.00 Poštni predal 7000; oddaja ORF - 21.15 Prometni obzorik - 22.15 Čas v sliki - nočna izdaja.

TOREK, 23. junija: 18.00 Walter in Connie: tečaj angleškega jezika - 18.20 „Trije iz igralnega zaboja“, lahko noč za najmlajše - 18.25 Kultura - aktualno - 18.50 Pustolovščine Chevaliera de Reccia „Če bobnajo bobni“ - 19.16 ORF danes zvečer - 19.30 Čas v sliki - 20.06 Šport - 20.15 „Kaj sem?“ Prenos bavarskega radia - 21.00 „Avtobus“, prenos iz malega teatra Josefstadta - 23.10 Čas v sliki.

SREDA, 24. junija: 10.00 Televizija v šoli: Pogled z okna: „Ja, za mojega časa“ - Anton Pilgram -

10.40 Nafta v notranjosti zemlje - 11.00 Program za delavce: Glasba v troje - 12.00 Prometni obzorik - 16.30 Za otroke od 6. leta dalje: „Ukradeni Mesec“ - 17.15 Za otroke od 11. leta: „Mednarodni mladinski magazin - 17.35 „Lassie“, zgodba o psu - 18.00 Tečaj francoskega jezika s profesorjem G. Oreuxom - 18.20 „Trije iz igralnega zaboja“, lahko noč za najmlajše - 18.25 Avstrija - slika - 18.40 Politična oddaja - 18.50 Kuhinja v televiziji: kosilo za avtomobilске vozače - 19.16 ORF danes zvečer - 19.30 Čas v sliki - 20.06 Šport - 20.15 ORF-poročilo - 21.15 „Zakon je zakon“, igralni film - 22.50 Čas v sliki - nočna izdaja.

CETRTEK, 25. junija: 10.00 Televizija v šoli: Kaj lahko postanem? - 10.30 Zvok iz človeške roke - 11.00 Tečaj francoskega jezika - 11.30 Telo-vadni študij na dunajski univerzi - 12.00 Varstvo prirode v Avstriji - 18.00 Počitnice v Italiji. Italijansččina za dopust - 18.20 „Trije iz igralnega zaboja“, lahko noč za najmlajše - 18.25 Športni mozaik - 18.50 Inšpektor Leclerc dožene. „Zaznamovan... Santini“ - 19.16 ORF danes zvečer - 19.30 Čas v sliki - 20.06 Šport - 20.15 „Ardela ali marjetica“ Jeane Anouilha - 21.40 Svet knjige - 22.40 Čas v sliki - nočna izdaja.

PETEK, 26. junija: 10.00 Televizija v šoli: deželno glavno mesto Bregenz - 10.30 Resna knjiga ali listi z datumi - 11.00 Program za delavce: „Zakon je zakon“ - 18.00 Zeleni svet: agrarni magazin - 18.20 „Trije iz igralnega zaboja“, lahko noč za najmlajše - 18.25 Avstrija - podoba - 18.41 Oddaja industrijske zveze - 18.50 Očarljiva Ivanka: „Reci mi, kdo sem“ - 19.16 ORF danes zvečer - 19.30 Čas v sliki s tedenskim komentarjem Huga Portischa - 20.06 Šport - 20.15 „Storilcu na sledi“, kriminalna ugankarska igra - 21.55 Športni žurnal - 22.25 Čas v sliki - nočna izdaja - 22.40 Nočni program: „Esther Costello“, film.

TELEVIZIJA LJUBLJANA

PETEK, 19. 6.: 17.50 Sebastijan in odrasli - serijski film - 18.15 Obzorik - 18.30 Zabavno glasbena oddaja - 19.00 Mozaik - 19.05 Svet na zaslonu: OZN - 20.00 TV dnevnik - 20.30 3-2-1 - 20.35 Življenje za Ruth - angleški film.

SOBOTA, 20. 6.: 17.40 Obzorik - 17.45 Po

PO SVETU PO SVETU PO SVETU PO SVETU PO SVETU PO SVETU PO SVETU

800.000 LJUDI BREZ STREHE

Perujska vlada je šele sedaj objavila uradne podatke o posledicah potresa v tej deželi. Potres je prizadel območja 128.700 kvadratnih kilometrov, kar je toliko kot cela Belgija, Nizozemska in pol Danske skupaj. Več kot 250 krajev, v katerih je živelo od 300 do 100.000 prebivalcev, je bilo delno ali povsem uničenih. 800.000 ljudi je praktično brez strehe.

Potres je samo v 40 sekundah terjal življenje okoli 60.000 ljudi ali petkrat več kot v petih naravnih katastrofah, ki so prizadejale Peru med leti 1940 in 1970.

230 MILIJONOV DOLARJEV ZA PERU

V Peruju ocenjujejo, da bo potrebnih najmanj 230 milijonov dolarjev (ali v našem denarju okoli 5.750 milijonov šilingov), da bi delno obnovili tisto, kar je uničil katastrofalni potres minulo nedeljo. Za točno ocenitev škode bo treba več časa.

Perujska vlada je doslej sama prispevala 20 milijonov dolarjev (ali okoli 500 milijonov šilingov) v sklad za pomoč prizadetim krajem. Mednarodno banko za razvoj je zaprosila za posojilo 35 milijonov dolarjev (ali okoli 875 milijonov šilingov) pri mednarodni banki za obnovo in razvoj pa prosi za 150 milijonov dolarjev (ali okoli 3750 milijonov šilingov) posojila.

TISOČ MRTVIH IN RANJENIH V AMANU

Po zadnjih podatkih je bilo med najnovejšimi šestdnevnimi krvavimi spopadi v Amanu okrog 1.000 ljudi mrtvih in ranjenih. Pravijo pa, da je žrtev še precej več. Rdeči križ je pozval svet, naj pošlje Jordanu krvno plazmo, da bi rešili življenje mnogih ljudi, ki so bili ranjeni v spopadih med jordansko armado in palestinskimi

domače s Henčkovim ansamblom - 18.15 Mozaik - 18.20 Göner-Zmavc: Pepelka - 19.20 Sprehod skozi čas: I. svetovna vojna - 14. addaja - 20.00 TV dnevnik - 20.30 3-2-1 - 20.35 Zabavno glasbena oddaja - 21.15 3-2-1 - 21.20 Skrivnosti morja - dokumentarni serijski film - 21.45 Močnejše od življenja - serijski film - 22.45 Poročila - 22.50 Svetovno nogometno prvenstvo v Mehiki - tekma za tretje in četrto mesto - 23.45 Propagandna oddaja - 23.55 Nadaljevanje nogometnega prenosa.

NEDELJA, 21. 6.: 9.30 Pet minut po domače - 9.35 Kmetijski razgledi - 10.00 Kmetijska oddaja - 10.45 Mozaik - 10.50 Otroška matineja: Sebastijan in odrasli, Skrivnosti morja - 11.40 TV kašipot - 12.00 Jugoslavija, dober dan! - informativno zabavno glasbena oddaja za zaposlene v tujini - 15.25 Nove melodije - zadnja oddaja - 16.10 Lolita - angleški celovečerni film - 18.50 Svetovno nogometno prvenstvo v Mehiki - finale - 19.55 Nadaljevanje nogometnega prenosa - 20.45 TV dnevnik - 21.20 Humoristična oddaja - 22.00 Videofon - 22.15 Športni pregled - 22.50 TV dnevnik.

PONEDELJEK, 22. 6.: 17.00 Motorne dirke v Škofji Loki - reportaža - 17.50 Lutkovna oddaja - 18.15 Obzorik - 18.30 Po sledih napredka - 19.00 Mozaik - 19.05 Diapazon - glasbena oddaja - 20.00 TV dnevnik - 20.35 V. Korajac: Auverdnanski senatorji - drama - 21.15 Človek s kamero: Ko je bil geto - 22.35 Poročila.

TOREK, 23. 6.: 17.45 M. šušmel: Jure slon: Hanibalovi sloni - 18.00 Risanke - 18.15 Obzorik - 18.30 Top-pops - 19.00 Mozaik - 19.05 Telesna rekreacija - 19.25 Ali je leva roka enakovredna desni - 19.30 Pripravimo si zbirko - oddaja Nepozabno poletje mladih raziskovalcev - 20.00 TV dnevnik - 20.35 Gospe in gospodje - italijanski film - 22.35 Orkester RTV Francije.

SREDA, 24. 6.: 17.50 Rastimo - oddaja za otroke - 18.30 Obzorik - 19.00 Mozaik - 19.05 Glasbena oddaja - 19.20 Kalejdoskop - 20.00 TV dnevnik - 20.35 I. Svevo: Zenova izpoved - TV drama - 22.35 Poročila.

CETRTEK, 25. 6.: 17.45 Značkarji v Kotlah - 18.15 Obzorik - 18.30 Risanke in še kaj - 19.00 Mozaik - 19.05 Enkrat v tednu - 19.20 Melodije iz Brašova - 20.00 TV dnevnik - 20.35 A. Marodič: Mali oglasi: Prstan - 21.20 Kulturne diagone - 22.00 Mannix - serijski film - 22.50 Poročila.

komandosi. Največ žrtev je bilo v dveh taboriščih palestinskih beguncev v Amanu, ki so jih obstreljevale oklopne enote in topništvo jordanske armade.

Po zadnjih podatkih se začena položaj v Jordaniji normalizirati in dopisniki poročajo, da je v Amanu mirno. Poročajo pa tudi, da je Aman še zmerom prazen, da je tvegano hoditi po ulicah in da primanjkuje elektrike, hrane in vode.

Iz Amana evakuirajo ameriške in zahodnonemške državljane. Pač pa je ameriški zunanji minister Rogers sinoči odločno demantiral vesti, da Nixonova vlada preučuje možnost vojne intervencije v Jordanu.

ARAMBURU UMORJEN

Nekdanjega predsednika argentinske republike Pedra Eugenia Arambura, ki so ga prejšnji mesec ugrabili, so že 1. junija ubili. O tem so ugrabitelji pustili v neki banki v Buenos Airesu posebno sporočilo, v katerem so se podpisali kot »skupina Monteneros«. Pravijo, da so Aramburuja ubili 1. junija ob 7. uri, potem ko ga je »revolucionarno sodišče« obsodilo na smrt.

Poveljstvo revolucionarnega osvobodilnega gibanja »Montenerosa« je še sporočilo, da so Aramburuja ubili zaradi tega, ker je dal med svojim vladanjem kot predsednik usmrtiti več deset »Peronistov«.

Sporočilo so našli v poštnem nabiralniku banke. Novinarje je o tem obvestil polkovnik Zamudio, prijatelj Aramburujeve družine. Povedal je, da so v nabiralniku našli tudi majhen sveženj, v katerem so bili razni predmeti, last ubitega Aramburuja.

CABOT LODGE NIXONOV PREDSTAVNIK V VATIKANU

Predsednik Združenih držav Amerike Nixon je zopet obnovil odnose, sicer nekoliko osebne, z Vatikanom s tem, da je

imenoval za svojega osebnega predstavnika pri Vatikanu Cabota Lodgea. Ta je sicer protestant, vendar ga je papež že večkrat sprejel. Pravi diplomatski odnosi med Vatikanom in ZDA, ki so bili prekinjeni leta 1867 v smislu sklepa Kongresa, s tem še niso bili obnovljeni. Značilno je, da Vatikan nikdar ni imel v Združenih državah Amerike prave nunciature (diplomatskega predstavništva), niti v časih, ko so ZDA v Vatikanu imele pravo poslaništvo. Po letu 1892 zastopa Vatikan v Ameriki sicer apostolska delegacija, ki pa nima diplomatskega statusa. Leta 1939 je predsednik Franklin D. Roosevelt imenoval Myrona Taylora za svojega osebnega predstavnika pri papežu. Predsednik Truman je ohranil svojega predstavnika v Vatikanu do leta 1949, ko ga je na zahtevo protiprotestantskih senatorjev odpoklical. Ameriški zgodovinar pater R. P. Greham pozdravlja v vatikanskem glasilu »Osservatore romano« Nixonovo odločitev. Čeprav Cabot Lodge ni pravi diplomatski predstavnik, je pisec prepričan, da bo ta zveza omogočila stike med Vatikanom in ZDA v splošno korist in za ohranitev miru.

RADIOAKTIVNI GOETHE

Strokovnjaki dunajske geološke uprave so ugotovili, da je Goethejev spomenik v središču Dunaja radioaktiven. To odkritje je povzročilo ne le veliko zanimanje javnosti, marveč tudi razburjenje. Kamniti Goethe na dunajskem Ringu namreč oddaja gama žarke jakosti 90 mikroröntgenov. Spomenik je izklesan iz granita iz Piemonta v Italiji, ki vsebuje primesi železne radioaktivne rude.

DODATNA POMOČ SZ HANOIU

Iz Moskve so sporočili, da sta Sovjetska zveza in Severni Vietnam podpisala sporazum o dodatni sovjetski gospodarski in vojaški pomoči tej komunistični državi.

Podjurski trgovski center Brajte RUTAR & Co.

Dobrla ves - Eberndorf

ISČEMO:

pisarniško moč,
vajenca,
prodajalko,
skladiščnika.

Dopisi z življenjepisom na:

PODJUNSKO
TRGOVSKO DRUŽBO
bratje RUTAR & Co.,
Dobrla ves

Telefonska številka 04236-281

VES GRADBENI MATERIAL, kot npr. čistilne vodne naprave, betonske izdelke, ureditev ponikovalnih jam in LECA-izdelke - tudi na obroke - ugodno dobavi

FERLACHER BETONWERK

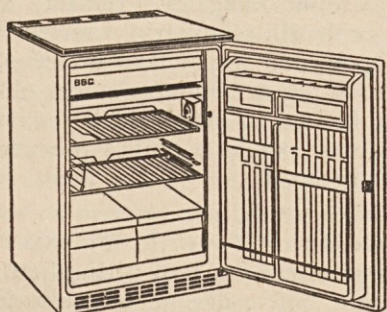
J. PAGITZ, Ferlach-Borovlje
Telefon 04 2 27 / 375
(Dostavljamo tudi ob sobotah!)

Nudimo vam po ugodnih cenah
SIBAU-odklopna vrata (Kiptore)
razne velikosti.

Kletna vrata, pocinkana, po
S 820.-

Vam dobavi na dom trgovina

K. in A. KRIVOGRAD
9143 Šmihel nad Pliberkom

„Senzacionalna cena“
BBC - HLADILNIK, 135 lt.

že od S 1.690.-
od vaše

KAUFHOF - VELETRGOVINE

VALENTIN in ANGELA Blažej

PLIBERK-BLEIBURG

Tel. 04235 - 394 (Dauerruf 302)